Hållbarhetsbokslut

Kommunfullmäktige

1 Inledning

Hållbarhetsbokslutet ska visa på det samlade hållbarhetsarbetet i kommunen utifrån Hållbarhetsstrategi för Ronneby kommun 2022–2025. Strategin har tagits fram för att säkerställa att vi inom kommunkoncernen arbetar tillsammans för en hållbar framtid för alla som bor, lever och verkar i Ronneby kommun idag och i framtiden. Strategin utgår från en tydlig politisk vision och inriktning om att Ronneby kommun ska vara en hållbar kommun.

Hållbarhetsarbetet är en ständigt pågående process där allt stort och smått har betydelse. Avgörande för ett levande hållbarhetsarbete är långsiktighet och bred politisk samstämmighet. Strategin är ett stöd för kommunkoncernens nämnder och styrelser, förvaltningar och bolag i arbetet med kommunens vision och strategiska målområden.

Detta är Ronneby kommuns tredje hållbarhetsbokslut. Bokslutet ska också stimulera till ett utvecklat hållbarhetsarbete i kommunens verksamheter. Samtidigt ska det vara ett verktyg för att mäta i vilken grad hållbarhetsarbetet ger effekt.

En stor del av kommunens ordinarie arbete bidrar till hållbarhetsstrategin och Agenda 2030. Årets bokslut bygger på de aktiviteter som förvaltningar och bolag har rapporterats i Stratsys, Bokslutet är uppdelat i fyra delar

- höjdpunkter och utmaningar kopplat till hållbarhet under 2024 samt förslag till fortsatt arbete,
- förvaltnings- och bolagsspecifik analys,
- redogörelse för varje fokusområde bestående av trender och utveckling utifrån indikatorer och aktiviteter som genomförts under året och
- bilaga med samtliga indikatorer som finns i hållbarhetsstrategin.

Målgrupp för rapporten är främst förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunkoncernen, men Ronneby kommun välkomnar invånare, företag, föreningar med flera att ta del av bokslutet och vara fortsatt aktiva och medskapande till att utveckla ett hållbart Ronneby.

Innehållsförteckning

1 Inledning 2
2 Höjdpunkter och utmaningar 4
3 Förvaltnings-/bolagsspecifik analys 11
4 Förutsättningar för hållbar utveckling 21
5 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi 26
6 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer 29
7 Jämlika och jämställda villkor 39
8 Hälsa och välbefinnande 45
9 Bilaga indikatorer 49

Symbol för aktivitet	Förklaring	Symbol för indikator	Förklaring
	Klar		Utvecklingen går på rätt håll
	Pågående enligt plan		Utvecklingen är oförändrad
	Pågående med avvikelse		Utvecklingen går på fel håll
	Ej aktuell att genomföra		

2 Höjdpunkter och utmaningar

2.1 Höjdpunkter

Under året har arbetet med Tidiga samordnade insatser (TSI) för barn och unga vidareutvecklats. Det finns nu en etablerad samverkansstruktur från förskola till gymnasieskola, inklusive anpassad skola, där olika kommunala förvaltningar samarbetar tillsammans med Polisen och Region Blekinge. Syftet är att tidigt identifiera barn och unga som riskerar en ogynnsam utveckling, och samordna det stöd de behöver. För ungdomar i åldern 13–17 år finns även samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet (SSPF) med fokus på att förebygga kriminalitet och drogproblematik. Under året har också kompetenshöjande insatser genomförts brett för medarbetare på alla nivåer, i syfte att skapa en gemensam grund kring tidig upptäckt och samverkan. För att öka kännedomen om TSI och det samlade stöd som finns att få, har en informationsfilm och en broschyr om TSI i Ronneby tagits fram.

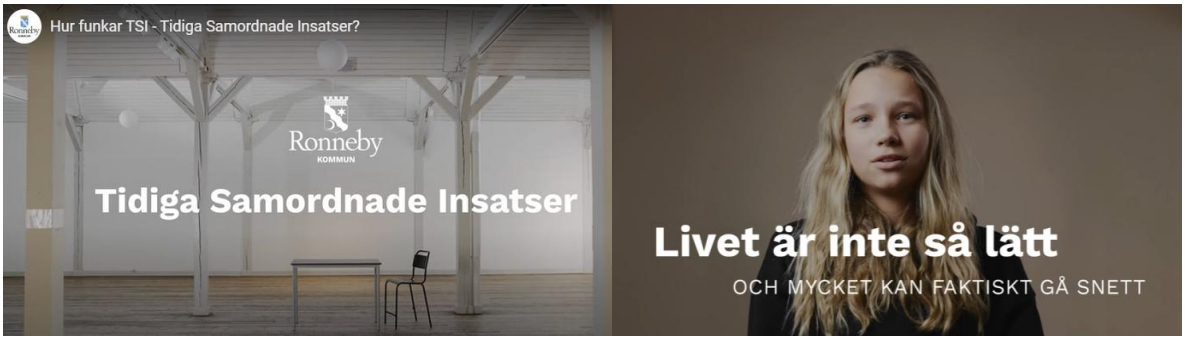

Figur 1 Bilder från informationsfilm om TSI i Ronneby

Vård och omsorgsförvaltningen arbetar med digitala lösningar och välfärdsteknik som bidragit till ökad självständighet för brukare och mer effektiv resursanvändning. Exempelvis har sensorer installerats på vård- och omsorgsboenden för att förebygga fall, och hemtjänsten har testat Rotobed och läkemedelsautomater.

Flera förvaltningar lyfter vikten av medborgardialog för att skapa en mer inkluderande och demokratisk verksamhet och samhälle. I teknik, fritid och kulturförvaltningen har olika former av dialoger genomförts, såsom föreningsdialoger, matråd, gårdsråd, samråd och enkätundersökningar. För att integrera medborgardialog i leding och styrning har kommunledningsförvaltning tagit farmen en förstudierapport med förslag på åtgärder som kommer hanteras inom ramen för Roadmap 2026.

Individutformat stöd och personcentrerad vård har förstärkts inom Funktionsstöd med implementering av arbetssätt och förhållningssätt enligt Individen behov i centrum (IBIC). IBIC förstärker individens möjlighet till delaktighet och personligt utformat stöd.

Figur 2 Idrottens dag för mellanstadieelever

Den 24 september arrangerades Idrottens dag i Ronneby, där cirka 600 mellanstadieelever deltog. Idrottens dag arrangerades av Ronneby kommun, i samarbete med RF-SISU Blekinge. Evenemanget tog plats på Brunnsvallen, idrottshallar, tennishallen och vid intilliggande ytor. Sammanlagt var 15 föreningar på plats och visade upp sin förening och verksamhet. Syftet med Idrottens dag är att öka kunskapen om barn och ungas idrottande samt att stärka samarbetet mellan skola och idrottsrörelsen. Målet är att inspirera fler till ett livslångt idrottsintresse.

I samband med den internationella dagen för avskaffandet av våld mot kvinnor den 25 november arrangerades den globala kampanjen Orange Day. För att visa sitt stöd, lyste Ronneby kommun upp bron i Kilenparken i orange. Samtidigt kommunicerades information om var stöd och hjälp kan erhållas för de som lever eller har levt i en nära relation där de blivit utsatta för våld, hot om våld eller kränkningar.

Figur 3 Bron vid Kilenparken upplyst i orange färg för att visa stöd till kampanjen Orange Day.

Ronneby miljö och teknik AB har påbörjat arbete med att byta ut avfallsskyltar på avfallsanläggningarna för att fler ska känna igen sig och förstå innebörden.

Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen har tagit fram ett förslag på en ny översiktsplan (ÖP) som inkluderar åtgärder för att hantera klimatförändringar och ökande resurskrav, såsom klimatanpassade strukturer och utveckling av resilienta samhällen. Sociala aspekter av livsmiljöer, som trygghet, delaktighet och inkludering, har också prioriterats genom att planera för bättre tillgång till gång- och cykelvägar samt grönområden.

Kostenheten har tagit fram en ny kostpolicy i samverkan med berörda förvaltningar, baserad på Livsmedelverkets måltidsmodell som omfattar näringsriktig, miljösmart och säker mat.

Ronnebyhus har vunnit det prestigefulla priset "Allmännyttans klimatinitiativ" för sin renovering av Peder Holmsgatan som genomförde under 2023.

Figur 4 Under 2024 producerade ABRI 439 MWh med sina nyinstallerade solceller

Den installerade effekten av solceller i kommunen är 17,41 MW (för år 2023) vilket kan jämföras med det regionala målvärdet nedbrutit för Ronneby kommun som är 18MW installerade solceller år 2030. Det innebär att utvecklingen av solceller har varit stark och målet kommer därmed att nås i förtid. Under 2024 producerade AB Ronneby Industrifastigheter (ABRI) 439 MWh med sina nyinstallerade solceller. Det gör att cirka 31% av ABRIs totala elförbrukning är producerat via solenergi.

Ronnebyhus, ABRI har och Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen har ett kontinuerligt arbete med energieffektivisering. Ronnebyhus har haft en projektanställd som har bidragit till att elförbrukningen minskat avsevärt. Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen har analyserat energideklarationer och åtgärdat brister för en mer effektiv energianvändning samt verkat för att minska energi- och vattenförbrukningen i kommunens byggnader. ABRI har arbetat aktivt med att finna ”energitjuvar” så som att byta ut belysning, som minskar energianvändningen med 50 procent/byte, att byta ut gamla pumpar mot nya effektiva i värme- och kylsystem efter behov samt täta dragiga dörrar/portar. De har även en dialog med hyresgäster för att belysa effektiv energianvändning. Informationen berör bland annat belysning och öppningstider på portar och optimerad inställning av värmen.

Parkenheten har inlett ett projekt för att producera egen biokol som används i kommunens odlingar. Råmaterialet består av sly och mindre träd som röjs bort under vårens skötselinsatser. Genom att omvandla detta restmaterial till biokol tar kommunen ett konkret steg mot cirkulär resursanvändning och minskad klimatpåverkan. Biokolet bidrar till en rad positiva effekter i odlingsmiljön – det minskar behovet av bevattning med upp till 50 %, ersätter konstgödsel, förbättrar jordstrukturen och ökar markens kolinnehåll.

Figur 5 Parkenheten har inlett ett projekt med att tillverka egen biokol för att generera många positiva fördelar för miljön.

Det långsiktiga målet med avfallsplaneringen och avfallstrappan är en cirkulär ekonomi där avfall inte uppstår och resurser behålls i kretsloppet så länge som möjligt. Ronneby Miljö och Teknik har gjort en satsning på återbruk genom att på Angelskogs återvinningscentral öppnat ett 150 m^2 stort återbrukstält ”Ge och ta”.

En handlingsplan för invasiva främmande växter har tagits fram. Det har gjorts genom att mark- och exploateringsenheten har gjort en GIS-analys om vilka invasiva främmande arter som förekommer på kommunägd mark. Det är jättebalsamin, jätteloka, blomsterlupin, parkslide, vresros, kanadensiskt gullris och höstgullris. Utifrån det har en prioritering av arter och platser gjorts som sedan har resulterat i åtgärder, både som syftar till bekämpning och att jobba förebyggande för att undvika vidare spridning.

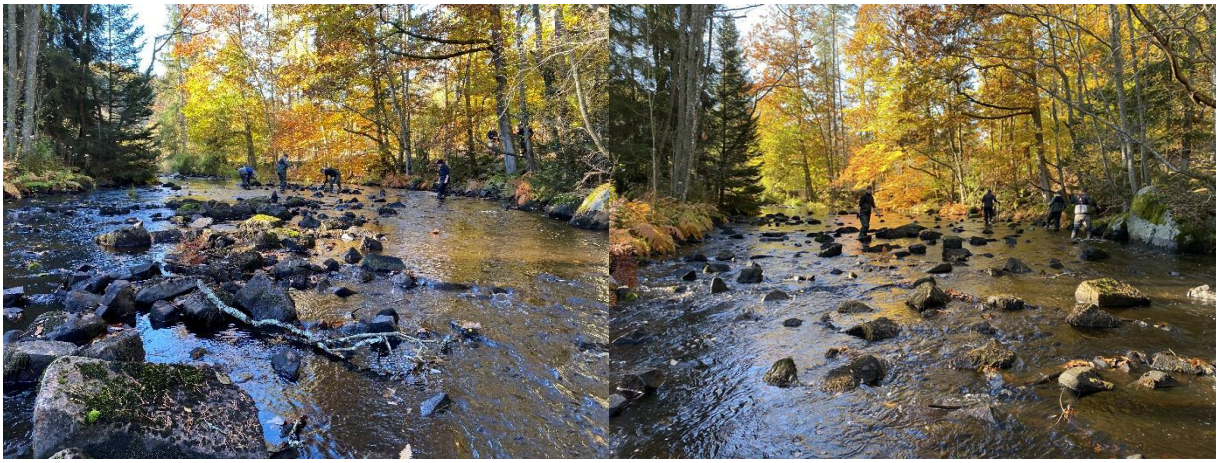

Figur 6 Bilden till vänster visar Bräkneån innan genomförd återställning av strömvattenmiljö. Bilden till höger visar samma sträcka men efter genomförd åtgärd.

Ronneby kommuns pågående naturvårdsprojekt i Bräkneån och Listerbyån innebär att genomföra åtgärder som ska bidra till en god ekologisk status i vattendragen samt öka den vattenhållande förmågan i landskapet inom avrinningsområdena. I Fösingsmåla har Lunds stift prästlönetillgångar beslutat att genomföra en återställning av våtmarksmiljö efter en förstudie gjord inom projektet. Denna åtgärd kommer fungera som flödesutjämning vid högflöde och buffring för lågflöde, samt bidra till klimatnytta och den biologiska mångfalden.

En hållbarhetsutbildning har tagits fram för att ge medarbetare en ökad förståelse för kommunens hållbarhetsarbete. Utbildningen består av sju korta filmer med tillhörande diskussionsunderlag. Den första filmen ger en introduktion till hållbar utveckling som helhetsbegrepp, medan de övriga filmerna belyser specifika hållbarhetsutmaningar i Ronneby kommun. Syftet med utbildningen är att öka medvetenheten om hållbarhet och att inspirera till konkreta handlingar i det dagliga arbetet inom kommunens olika verksamheter. Filmerna lyfter fram goda exempel som speglar kommunens faktiska hållbarhetsarbete, vilket har lett till att flera förvaltningar har varit delaktiga i framtagandet. Detta samarbete har i sin tur skapat stolthet och engagemang hos medarbetarna, som nu får möjlighet att visa upp och sprida det värdefulla arbete som pågår i kommunen.

2.2 Utmaningar

Det är en utmaning att olika aspekter av hållbarhet kommer i skymundan när händelser i omvärlden tar fokus. Det finns också en risk att det finns en övertro på en lösning, när vi i själva verket behöver ha en mångfald av lösningar. Ekonomiska och personella resurser uttrycks ofta som en anledning varför hållbarhetsarbetet fått stå tillbaka eller inte utvecklats i önskad takt. Det finns även en utmaning med att hållbarhetsarbetet inte är förankrat eller att det prioriteras bort. Den interna och externa samverkan behöver fortsätta utvecklas för att möta de ofta komplexa utmaningarna inom hållbarhet. Det kan innebära att arbeta mer fokuserat med vissa frågor periodvis och att arbeta förebyggande i stället för reaktivt.

Psykisk ohälsa framträder ofta som en konsekvens av flera andra faktorer, såsom ekonomisk utsatthet, arbetslöshet, våldsutsatthet, missbruk och funktionsnedsättningar. Samtidigt kan psykisk ohälsa i sig bli ett hinder för individers möjligheter till arbete, utbildning och socialt deltagande, vilket skapar en negativ spiral. Verksamheterna i kommunen rapporterar en oroande ökning av psykisk ohälsa bland barn och unga, vilket lyfts fram som ett område som kräver särskild prioritet. Flickor uppger i lägre grad än pojkar att de mår bra, och oro och ångest är vanligast bland unga tjejer. Detta hänger ofta samman med prestationskrav, livskriser och påverkan från sociala medier. Ensamhet, försämrade levnadsvanor och bristande socialt stöd är andra bidragande faktorer till psykisk ohälsa.

Två områden i Ronneby – Älgbacken/Hjorthöjden och Ronneby centrum – klassas som utanförskapsområden enligt den kartläggning som genomförs av Boverket och SCB på uppdrag av regeringen under 2024. Kartläggningen bygger på faktorer såsom skolresultat, arbetsmarknadsetablering, bidragsberoende, valdeltagande, kriminalitet och trångboddhet. I Ronnebys fall är det särskilt bidragsberoende, trångboddhet och låga skolresultat som utmärker sig som problemområden, även om stora utmaningar även finns inom de övriga indikatorerna. I de två utpekade områdena bor omkring 1 500 barn. För dessa barn är utsattheten särskilt allvarlig, då den kan påverka livschanser och framtidsutsikter. Barn som växer upp i hushåll med låg inkomststandard har inte samma förutsättningar som barn i hushåll med goda socioekonomiska villkor, vilket gör det ännu viktigare att tidigt sätta in stödjande och kompensatoriska insatser. Kartläggningen är ett verktyg för att synliggöra utanförskap och ojämlikhet i kommunen, men bör framför allt ses som ett underlag för gemensam analys och en grund för både generella och riktade insatser. Den bör användas som en utgångspunkt för den kraftsamling som kommunen behöver göra för att förebygga och minska utanförskap.

Genom EU:s nya rapporteringsdirektiv, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), införs från och med bokslutet 2025 krav på att organisationer rapporterar sina mest väsentliga hållbarhetsutmaningar. Det innebär att kommunala bolag behöver identifiera och redovisa hur deras verksamhet påverkar människor, miljö och klimat – och hur hållbarhetsfrågor i sin tur påverkar verksamheten. Detta görs genom så kallad dubbel väsentlighetsanalys. Kraven omfattar även att bolagen sätter mål, redovisar nyckeltal och planerar åtgärder för att minska negativ påverkan över tid. Arbetet med att anpassa de kommunala bolagens processer till CSRD är påbörjat och kommer att vara en viktig del i att stärka styrning och transparens inom hållbarhetsområdet.

Kommunen kommer inte klara av att nå sin ambition om nettonollutsläpp av koldioxid år 2025. Det innebär att omställningstakten behöver öka ytterligare. Exempel på viktiga aktiviteter som behöver genomföras är att fordonsflottan behöver ställas om till fossilfri och all olja för uppvärmning behöver fasas ut. Det är fortfarande en stor användning av privat bil i tjänsten. Med bakgrund att enbart 18 % av personbilarna i den geografiska kommunen är fossiloberoende, så behöver användande av privat bil

i tjänsten minskas för att vi ska kunna uppnå vår ambition om nettonollutsläpp av koldioxid. För att det ska vara möjligt att ställa om fordonsflottan är det viktigt att arbetet med att bygga ut laddinfrastrukturen internt i kommunkoncernen fortsätter samt att fordonsflottan byts ut.

Majoriteten av miljökvalitetsmålen nås inte i Blekinge och utvecklingen är oftast neutral eller negativ. Många arter och naturtyper i Blekinge hotas av igenväxning eller avverkning. Färre lantbrukare och betesdjur leder till igenväxning av hagmarker i odlingslandskapet. Värdefulla natur- och kulturmiljöer i skogen skadas i samband med skogsbruk. Övergödning, miljögifter, fiske och exploatering påverkar det marina ekosystemet, ofta på ett storskaligt och gränsöverskridande sätt. Sviktande reproduktion av gädda längs Blekingekusten innebär en varningssignal och ett allvarligt hot mot det kustnära ekosystemet. Spridningen av invasiva främmande arter är fortsatt stor i Blekinge, vilket ger en negativ påverkan på den biologisk mångfalden.

2.3 Förslag på fortsatt arbete

- För att tydliggöra hållbarhetsarbetet i förvaltningar och bolagens verksamhetsplanering behöver förvaltningar och bolagen behöver bli bättre på att integrera styrdokument i sin verksamhetsplanering samt tagga dessa i verktyget Stratsys.
- Hållbarhetsstrategin behöver revideras. I den processen behöver strategin bli tydligare med vilka prioriteringar som är nödvändiga för Ronneby kommun ska bli ett hållbart samhälle. Det behöver även bli tydligare hur strategin och bokslutet kan integreras i ordinarie ledning och styrning. Arbetet kan med fördel integreras i kommande styrmodell.
- För att motverka ojämställda skillnader i hälsa och livsvillkor behöver jämställdhetsperspektivet genomsyra hela organisationen - från styrning och ledning till bemötande, verksamhetsutformning, handläggningsrutiner och uppföljningssystem. Detta systematiska arbete bör inkludera könsuppdelad statistik och jämställdhetsanalyser som grund för konkreta åtgärder inom samtliga verksamhetsområden. Detta arbete stärks ytterligare av att jämställdhetsperspektivet nu är tydligt framskrivet i nya socialtjänstlagen (SOL), vilket ger oss både lagstöd och incitament att prioritera jämställdhetsfrågor i vårt arbete.
- Med utgångspunkt i Boverkets och SCB:s kartläggning av utanförskapsområden i Ronneby föreslås en kommunövergripande kraftsamling för att vända utvecklingen. Arbetet bör inledas med en gemensam analys av de bakomliggande orsakerna till utanförskapet. Analysen bör identifiera både riskfaktorer och skyddsfaktorer på individ-, grupp- och samhällsnivå, med barnperspektivet i centrum. För att effektivt motverka utanförskap är det viktigt att inkludera både den fysiska miljön och sociala insatser. I linje med nya socialtjänstlagens förstärkta fokus på förebyggande arbete föreslås en kommunövergripande samordningsmodell där resurser från olika förvaltningar samlas för att skapa ett enhetligt och långsiktigt förebyggande arbete.
- Initiativet att göra medborgardialog till en integrerad del av ledning och styrning behöver få genomslag i hela kommunkoncernen. Detta för att möjliggöra hållbara beslut och stärka medborgarnas förtroende för kommunens tjänster. En viktig del i detta arbete är att utveckla mer inkluderande dialogformer med särskilt fokus på barnrättsperspektivet, så att barns behov och åsikter får reellt genomslag i beslut som rör dem.
- Digitaliseringen i samhället innebär stora möjligheter för effektivisering och utveckling, men medför samtidigt en ökad energianvändning och klimatpåverkan. Datacenter, digital infrastruktur och ständig uppkoppling driver upp både elförbrukning och koldioxidutsläpp.

Det är därför viktigt att kommunen i sitt fortsatta hållbarhetsarbete väger in de ekologiska konsekvenserna av digitala lösningar och strävar efter energieffektiva system, grön IT och klimatsmart digitalisering.

- För att koldioxidutsläppen ska minska i den takt som krävs behöver Ronneby skapa bättre förutsättningar som gör det enklare för både invånare och företag att ställa om till fossilfria transporter. Kommunen måste även ställa om sin egen verksamhet och en viktig del för att nå framgång i det är att återbesätta fordonsstrategtjänsten.
- Den biologiska mångfalden behöver stärkas och kommunen behöver utveckla sitt arbete för att möta denna utmaning på flera sätt – till exempel genom att öka antalet restaureringsåtgärder, integrera ekosystemtjänster i samhällsplaneringen, införa arbetssätt för att motverka spridning av invasiva främmande arter samt fortsätta utveckla hur naturvårdsfrågor tas om hand i skötseln av kommunens naturmiljöer.
- Andelen miljöcertifierade skolor/förskolor har legat stilla på 8 % under flera år och inget aktivt arbete har skett under 2024 – detta visar på en stagnerad utveckling.

3 Förvaltnings-/bolagsspecifik analys

3.1 Kommunledningsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Kommunledningsförvaltningen har under 2024 arbetat målinriktat med att implementera och förstärka hållbarhetsstrategins fokusområden genom konkreta åtgärder och strategiska satsningar. Arbetet har skett i nära samverkan med andra förvaltningar, externa aktörer och medborgarna för att säkerställa att hållbarhetsinsatserna är integrerade i hela kommunens styrning och utveckling.

Särskilt fokus har lagts på att utveckla långsiktiga lösningar inom trygghet, klimat, cirkulär ekonomi och social hållbarhet. Genom förbättrad uppföljning och analys av indikatorer har vi kunnat identifiera framgångsfaktorer och områden där ytterligare insatser krävs. Kommunledningsförvaltningen har även fortsatt att stärka digitaliseringen och medborgardialogen för att öka transparens och delaktighet i hållbarhetsfrågor. Nedan följer en redogörelse för de fokusområden och inriktningar som har varit prioriterade under året.

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Kommunledningsförvaltningen har under året fokuserat på att stärka:

Förutsättningar för hållbar utveckling genom förbättrade samverkansformer och digitalisering av processer. Exempel på insatser inkluderar utvecklingen av e-arkiv och BI-verktyg för att effektivisera och modernisera verksamheten.

Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi genom uppdaterade avfallsföreskrifter och påbörjat arbete med klimatanpassningsplan.

Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer genom naturvårdsprojekt och insatser för att förbättra kollektivtrafikens tillgänglighet. Genomförda insatser inkluderar även stärkta platsutvecklingsinsatser för att skapa hållbara och attraktiva boendemiljöer.

Jämlika och jämställda villkor genom stärkta möjligheter för barn och unga att delta i beslutsfattande processer. Arbetet med barnrättsbedömningar i tjänsteskrivelser har fortsatt för att säkerställa att barns rättigheter beaktas i kommunens beslutsfattande.

Hälsa och välbefinnande genom insatser för att stärka tryggheten och förebygga psykisk ohälsa. Exempelvis har åtgärder för att säkerställa rättssäkra och inkluderande valprocesser genomförts.

Vilka resultat har vi nått?

- Trygghetspunkter har etablerats för att öka beredskapen vid samhällskriser.
- Ungdomsfullmäktige har genomförts och bidragit till att stärka ungas inflytande.
- Reviderade avfallsföreskrifter har införts med fokus på ökad återvinning och cirkulär ekonomi.
- Insatser för ökad biologisk mångfald har skett genom naturvårdsprojekt och identifiering av invasiva arter.
- Stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst och polis för att förebygga kriminalitet och missbruk bland unga.
- Kompetensutvecklingsinsatser har stärkts genom digitala plattformar och strategier för att möta framtida arbetsmarknadsutmaningar.

Vad har vi haft för utmaningar?

- Komplexa klimat- och trygghetsfrågor som kräver långsiktigt arbete och resurser.
- Behov av ökad medborgardialog för att skapa bredare delaktighet i hållbarhetsfrågorna.

- Utmaningar i samordning mellan olika aktörer för att effektivisera och skala upp hållbarhetsinsatserna.
- Säkerställande av kontinuitet i samhällsviktiga funktioner, där arbete har påbörjats för att stärka krisberedskapen och säkra kritiska verksamheter vid störningar.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

- Fördjupad analys och uppföljning av hållbarhetsindikatorer för att säkerställa effektiviteten i genomförda åtgärder.
- Utveckling av nya former för medborgardialog med fokus på digitala plattformar och interaktiva forum.
- Vidareutveckling av klimatarbetet genom konkret implementering av klimatanpassningsplanen.
- Stärkta trygghetsskapande insatser genom fortsatt samverkan mellan kommun, polis och civilsamhället.
- Fortsatt arbete med kompetensförsörjning för att möta framtida utmaningar inom personalförsörjning och organisationsutveckling.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har under 2024 fortsatt att integrera hållbarhetsstrategin i det dagliga arbetet. Genom tydliga mål, strategiska insatser och stark samverkan har hållbarhetsarbetet förstärkts. Samtidigt finns fortsatt behov av att utveckla klimatanpassning, trygghetsskapande åtgärder och digitala medborgardialoger för att uppnå en mer hållbar och inkluderande kommunal utveckling. Genom fortsatt uppföljning och utveckling av insatser skapas en stabil grund för en hållbar framtid i Ronneby kommun.

3.2 Miljö- och byggnadsförvaltningen

3.3 Arbete och välfärdsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

- Hushåll i behov av ekonomiskt bistånd.
- Psykisk hälsa.
- Våld i nära relation.
- Beroendeproblematik.
- Placerade barn.
- Förbättrad samverkan med region, polis, skola, fritid för att stärka arbetet kring barn och unga i förebyggande syfte. Samverkan med regionen inom området psykisk hälsa.
- Behovsinriktat stöd, personcentrerad vård.
- Tidigt samordnade insatser för barn och unga.
- Bostad först kopplat till hemlöshet

Vilka resultat har vi nått?

- Antalet hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd har minskat de senaste åren men vi ser att hushållen har behov av ekonomiskt stöd under en längre tid innan de blir självförsörjande.
- Psykisk hälsa är ett område som samtliga verksamheter inom arbete- och välfärdsförvaltningen arbetar med på olika sätt. Både utifrån ett förebyggande perspektiv och med insatser och samverkan med andra när det finns ett definierat behov.
- Inom området våld i nära relation har vi under året sett en minskning av behov av skyddat boende. Vi ser dock att behovet av stöd med anledning av våld i nära relation samt andra hotsituationer är

stort. Situationen på bostadsmarknaden påverkar hur långa tiderna blir i skyddat boende. En stor andel av de barn som blir aktuella för utredning och insats inom socialtjänsten har blivit det med anledning av att de bevittnat våld och/eller själva blivit utsatta för våld.

- Inom området beroendeproblematik så ser vi ett fortsatt stort behov under 2024 gällande behov av insatser. Antalet individer i behov av heldygnsvård är fortsatt många, även om en viss minskning skett i förhållande till de senaste åren. En av anledningarna är missbruk av Oxycontin. Det är flera yngre personer som på kort tid hamnat i ett tungt missbruk med stora konsekvenser med ohälsa och kriminalitet som följd.
- Samverkan är ett viktigt medel för att nå våra mål och som behövs inom samtliga områden. Det finns organiserad samverkan på olika nivåer mellan kommun och region samt med polis och utbildningsförvaltningen för att nämna några samverkanspartners. Det finns ett behov av att vidareutveckla detta.
- Individutformat stöd och personcentrerad vård har förstärkts inom Funktionsstöd med implementering av arbetssätt och förhållningssätt enligt IBIC (Individen behov i centrum). IBIC förstärker individens möjlighet till delaktighet och personligt utformat stöd.
- Under 2024 har ett arbete gjorts med att implementera och utveckla arbete med Tidigt samordnade insatser för barn och unga (TSI) samt samverkan mellan Skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF).
- För att motverka hemlöshet har vi fortsatt arbetet inom metoden Bostad först. Ett samarbete med Ronnebyhus som kommer att fortsätta under 2025.

Vad har vi haft för utmaningar?

- Utmaningar under året har varit att få till en väl fungerade samverkan då många av de individer vi möter har behov av insatser från flera aktörer till följd av komplexa behov. Det finns utmaningar både internt och extern, till exempel i samverkan med regionen även om vi rör oss i en positiv riktning.
- Ekonomin har varit och är en utmaning för att kunna arbeta tidigt och förebyggande så långt det är möjligt.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Vi ser behov av att fortsatt lägga fokus på samverkan och samarbete både internt och externt. Samtliga av de ovan nämna områdena kommer att vara i fokus för vår verksamhet även under 2025. Psykisk ohälsa är en genomgående konsekvens av flera av de andra faktorerna. Vi ser en ökad ohälsa bland barn och unga, vilket är en viktig del för oss att prioritera, i samarbete med bland annat skola och sjukvård. Förebyggande arbete och att skapa en mer tillgänglig verksamhet ligger i linje med kommande lagförändringar inom vårt område vilket vi också behöver fokusera på. Om vi kan möta individer tidigare innan eventuellt problematik vuxit så kommer vi att bidra till en minskad ohälsa i samhället. Preventivt arbete och samverkan med andra aktörer går i linje med den utveckling som sker som kallas "Nära vård" där betoning på den enskildes delaktighet är en viktig komponent.

Omställningen till ny Socialtjänstlag som beräknas träda i kraft 1 juli 2025 kommer att påverka arbetet inom nämnden och förvaltningen mycket. Fokus kommer att ligga på att arbeta förebyggande, som blir lagstadgat, att kunna erbjuda insatser utan biståndsprövning samt fokus på jämställdhet och barnperspektiv. Att socialtjänstens insatser ska utgå från vetenskap och beprövad erfarenhet kommer också att spegla vårt fortsatta arbete. Vi ser också ett stort behov av att arbeta kommunövergripande med dessa frågor och att samordna resurser från olika delar i kommunen i det förebyggande arbetet som handlar mycket om att bygga en social hållbarhet.

3.4 Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

1.1 Förutsättningar för hållbar utveckling

Under 2024 har teknik-, fritid- och kulturförvaltningen arbetat övergripande med hållbarhetsstrategin i sin verksamhetsplanering. Verksamheterna har bjudit in politiker, haft mer närvarande chefer och återrapporterat målarbetet till medarbetarna. Ledningsgruppen har arbetat tillitsbaserat och kompetensutvecklats inom flera områden, inklusive "ledarskap i en organisation som förändras".

Förvaltningen har också deltagit i internationella engagemang och samverkan. Under året har delegationer från fem av kommunens vänorter tagits emot och pågående projekt visats upp. Ett Ukrainaläger för 40 ungdomar har också anordnats.

Inför verksamhetsplaneringen för 2025 har en nulägesanalys genomförts och inriktningarna i hållbarhetsstrategin har fortsatt integrerats.

1.2 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

Förvaltningen har arbetat för att ställa om till en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi för att minska klimat- och miljöpåverkan. Fastighetsenheten har omvandlat fossil uppvärmning till andra energikällor och installerat solceller på kommunala fastigheter. Kostenheten har reviderat matsedlar och recept för att minska klimatpåverkan och öka andelen ekologiska livsmedel. Parkenheten har startat ett projekt för att producera egen biokol för odlingar.

Förvaltningen har övergripande arbetat med att minska på engångsartiklar och utskrift/kopior samt förlänga livslängden på bärbar elektronik.

1.3 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Förvaltningen har tagit fram ett förslag på en ny översiktsplan (ÖP) som inkluderar åtgärder för att hantera klimatförändringar och ökande resurskrav, såsom klimatanpassade strukturer och utveckling av resilienta samhällen. Sociala aspekter av livsmiljöer, som trygghet, delaktighet och inkludering, har också prioriterats genom att planera för bättre tillgång till gång- och cykelvägar samt grönområden.

Förvaltningen har arbetat med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder, inklusive utökad belysning och trygghetsinsatser vid Ronneby Sporthall och Strömparken. Fritid- och kulturenheten har främjat en aktiv och meningsfull fritid och deltagit i framtagandet av en friluftsplan samt utrett förutsättningarna för en fritidsbank i kommunen.

1.4 Jämlika och jämställda villkor

Under 2024 har förvaltningen fokuserat på att stärka arbetet med barnkonventionen och integrera ett barnrättsperspektiv i verksamheterna. Medborgardialoger har genomförts för att öka invånarnas delaktighet och inflytande genom bland annat föreningsdialoger, matråd, gårdsråd, samråd och enkätundersökningar.

1.5 Hälsa och välbefinnande

Förvaltningen har arbetat för att främja god och jämlik hälsa för både invånare och medarbetare i Ronneby kommun. Under 2024 har alla medarbetare erbjudits utbildning i MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa). Fritid- och kulturenheten har stimulerat barn och unga till fysisk aktivitet och reviderat bidragsreglerna för föreningar och studieförbund, där aktiviteter för barn och unga premieras. Under sommaren har virtuell vattenträning erbjudits på Brunnsbadet och under hösten har aktiviteten erbjudits i Ronneby simhall.

Kostenheten har tagit fram en ny kostpolicy i samverkan med berörda förvaltningar, baserad på Livsmedelverkets måltidsmodell som omfattar näringsriktig, miljösmart och säker mat.

Vilka resultat har vi nått? Vad har vi haft för utmaningar?

Under 2024 har teknik-, fritid- och kulturförvaltningen påverkats av kostnadsökningar, besparingar och personella utmaningar. Vissa projekt eller uppdrag har inte kunnat slutföras enligt plan, exempelvis ökningen av andelen ekologiska livsmedel där konventionella alternativ varit billigare.

En ny fastighetschef tillsattes i augusti. Trots utmaningar har fastighetsenheten arbetat hårt för att minska energianvändningen och optimera resurserna. Fortsatta utmaningar kvarstår, särskilt på grund av avsaknaden av underhållsplaner. Ett nytt fastighetssystem har köpts in och planeras att implementeras under 2025 för att effektivisera fastighetsförvaltningen.

Utbyggnaden av solcellsanläggningar har ökat, vilket bidragit till högre användning av solenergi trots färre soltimmar än normalt. Persborgs förskola och Åsavallen färdigställdes under året. Användningen av fossil energi minskade från 61,15 m³ (2023) till 23,6 m³ (2024), och energianvändningen per kvm har minskat trots högre elförbrukning.

Kostenheten har haft svårt att minska CO2e på grund av politiska beslut om att dagligen servera ett animaliskt alternativ.

Medborgardialoger har genomförts med fokus på barnrättsperspektivet, men behovet av kompetenshöjande åtgärder och vidareutveckling av arbetssätt kvarstår för att säkerställa medborgarnas delaktighet och inflytande.

Trots personella utmaningar visar HME-undersökningen ett starkt resultat med ett medelindex på 4.1–4.2, vilket indikerar framgångsrika insatser under en period av förändring och en positiv medarbetarupplevelse.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Framåt identifierar förvaltningen flera viktiga fokusområden och inriktningar som behöver prioriteras för att säkerställa en långsiktig och hållbar utveckling samt effektivisering av verksamheten.

Hållbar samhällsplanering/Trygga livsmiljöer

Med den nya socialtjänstlagen krävs ett ökat fokus på insatser som stärker tryggheten och förebygger brott.

Cirkulär hållbar byggnation

För att effektivisera fastighetsförvaltningen och möta utmaningarna med underhållsbehov är det avgörande att implementera det nya fastighetssystemet och ta fram underhållsplaner. Detta kommer att skapa bättre förutsättningar för långsiktig planering och resurseffektivitet.

Kunskap och innovation

Digitalisering av arkiv är en central åtgärd för att förbättra hanteringen av information och säkerställa att dokumentation är tillgänglig, säker och korrekt.

Delaktighet och inflytande

Att stärka medborgarnas möjlighet att påverka beslut och delta i planeringsprocesser är avgörande för att skapa en mer inkluderande och demokratisk verksamhet. Särskilt fokus bör läggas på att integrera ett barnrättsperspektiv för att säkerställa att barns behov och rättigheter tas tillvara.

3.5 Utbildningsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Inom utbildningsförvaltningen har flera av delarna i den beslutade Hållbarhetsstrategin en naturlig koppling till de lagar och förordningar som styr vår verksamhet. I läroplaner och Skollagen samt de olika förordningarna finns tydliga inslag som vi ska följa. De ligger väldigt nära Hållbarhetsstrategins innehåll. En förutsättning för att kunna följa Hållbarhetsstrategins målsättningar och styrdokumentens intentioner är att verksamheterna får den tid och resurser som krävs. Det är i mångt och mycket just detta som annars hindrar uppnå än högre måluppfyllelse och följsamhet i dess intentioner.

Inom utbildningsförvaltningen sker så gott som dagligen aktiviteter och insatser som kan knytas till hållbarhetsstrategin. Det är dock omöjligt att på övergripande nivå redovisa samtliga utan de finns i respektive enhets Kvalitetsplan och Kvalitetsrapport. Dock kan vi redovisa de insatserna och processer/aktiviteter av mer övergripande karaktär.

Inom *Förutsättningar för hållbar utveckling* pågår ett projekt inom förskolan tillsammans med Stockholms universitet. Projektet varar i tre år och går under namnet *HUUR (Hållbar utveckling och undervisning i Ronneby).* Ett bra och stort initiativ att sätta fokus på hållbar utveckling. Cirka 60 av förskolans pedagoger och rektorer får kontinuerlig handledning av forskarna för att utveckla arbetssätt och metoder i undervisningen. Universitetet bedriver också forskning i förskolan och grundskolan. Varje termin samlas alla pedagogerna för dialoger runt pågående projekt, där syftet är att kompetensutveckla och öka pedagogisk medvetenhet i ett kollegialt lärande.

Vi har pågående arbete med att förenkla för cheferna gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet inom verktyget OPUS. Vi har fortsatt att digitalisera och införa fler robotar i verksamheten för att ta bort repetitiva arbetsuppgifter för medarbetare.

Målsättningen med det nya samverkansavtalet är fortfarande att skapa en bättre samverkan mellan arbetsgivare och fackliga parter och fokusera på friskfaktorer.

Inom *Samhällsnyttig och cirkulär och biobaserad ekonomi* har vi satt fokus på att hushålla med resurserna när antalet barn i förskolan minskat. Vi har på ett framgångsrikt sätt minskat våra lokaler för att möta behoven och anpassa verksamheterna.

Gällande *Jämlika och jämställda livsvillkor* har vi fortsatt fokus på den problematiska skolfrånvaron. TSI-arbetet fortsätter att utvecklas och vi har nu satt en struktur för arbetet och olika grupper har skapats där olika förvaltningar är representerade samt Polis och Regionen. Målsättningen är att arbeta förebyggande och att nå familjer och barn som befinner sig i riskzon. Genom *Agera Tillsammans* och *Mentorer i Våldsprevention* arbetar vi förebyggande med barn från mellanstadiet och uppåt.

Inom elevhälsan har grundskolan ett stort arbete igång att skapa samsyn och bättre förutsättningar för att bedriva ett utvecklande elevhälsoarbete. Arbetet med att kompetensutveckla våra heltidsmentorer har genomförts under 2024.

Vilka resultat har vi nått?

Som sagt är aktiviteterna ovan bara ett axplock av det som pågår inom utbildningsförvaltningen. Vi ser att de insatser som vi kunnat genomföra tack vare ett bra underlag och analys samt de mer övergripande insatserna som vi fått vara delaktiga i att ge input till kommer att vara, och har varit framgångsrika.

Vi har kunnat konstatera att hållbarhetsstrategins innehåll till stora delar kan ses i de lagar som styr utbildningsverksamheten. Därmed kan vi också arbeta med den på ett framgångsrikt sätt om vi tillför resurser till våra verksamheter att också kunna göra detta.

Vad har vi haft för utmaningar?

Trots att Hållbarhetsstrategin är väldigt omfattande, innehåller den till stora delar områden som också finns inom den lagstiftning som styr utbildningsförvaltningens verksamheter. Det är naturligt att därmed arbeta med dess intentioner.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Vi ser att vi även framöver måste lägga stort fokus på områdena Jämlika och jämställda livsvillkor och Hälsa och välbefinnande.

Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

För att ge våra barn och unga förutsättningar för en hållbar framtid, behöver vi prioritera ovan, för att skapa likvärdighet för alla.

3.6 Vård- och omsorgsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

I början av 2024 hade förvaltningsledningen en workshop där följande åtgärder togs fram kopplat till hållbarhetsstrategin:

- Implementering av välfärdsteknik och digitala lösningar
- Ställa krav på fastighetsägarna kopplat till hållbarhet
- Minska antalet fossildrivna fordon
- Arbeta med personalhälsan
- Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Förutsättningar för en hållbar utveckling- Samverkan samt goda arbetsvillkor och kompetensförsörjning

En livskraftig natur och hållbara livsmiljöer - Klimat och energi

Hälsa och välbefinnande -Hälsosamma levnadsvanor

Vilka resultat har vi nått?

- Implementering av välfärdsteknik och digitala lösningar:

Förvaltningen arbetar aktivt med att kontinuerligt effektivisera arbetsprocesser. Kopplingen mot ökad självständighet och hållbarhet för individerna gör sig främst gällande inom satsningar för att implementera välfärdsteknik. På vård- och omsorgsboende har sensorer installerats hos vissa individer som kan ge samtycke för att förebygga fall och bidra till ett mer självständigt liv för hyresgästen. Inom hemtjänsten har Rotobed samt läkemedelsautomater testats i verksamheten. Hemtjänsten har även sedan en tid tillbaka påbörjat en process kring digitala inköp. Istället för att medarbetarna i hemtjänsten fysiskt besöker en butik för att handla varor, kan inköpet ske online av kunden själv men med stöd av personal.

- Ställa krav på fastighetsägarna kopplat till hållbarhet:

Regelbundna möten med fastighetsägare finns etablerade sedan 2022. På dessa möten är samtliga enhetschefer med ansvar för vård och omsorgsboende representerade för att ta upp frågor kring miljön på boendena.

- Minska antalet fossildrivna fordon:

Förvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri, alternativa fordon så som el-cyklar och mopedbilar har införskaffats. 20% av bilarna är numera el-bilar

- Arbeta med personalhälsan:

Ledarskapet på arbetsplatsen är en av de viktigaste faktorerna för en bra arbetsmiljö, därför är det viktigt att cheferna får bra förutsättningar och kunskap för att skapa en bra arbetsmiljö. Under hösten 2023 ägnades en eftermiddag åt workshop kring Sunt arbetslivs friskfaktorer, under hösten 2024 följdes detta upp med samtliga chefer och planen är en lika uppföljningsdag under 2025. Förvaltningens mål är ett frisktal på 94%, vid bokslut 2024 ligger frisktalet på 93 %.

- Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling:

Länets kommuner och regionen har under året tillsammans etablerat vård- och omsorgscollege i länet, vilket innebär att samverkan gällande kompetensutvecklingen i länet har ökat.

Förvaltningen har en framtagen kompetensförsörjningsplan för hur bland annat måluppfyllelsen nu och på sikt ska vara god. Likaså upprättas årligen an kompetensplan för de planerade utbildningsinsatser som ska göras för respektive personalgrupp.

Vad har vi haft för utmaningar?

Att byta ut alla fossildrivna fordon till el-bilar kräver en utbyggnad av antalet laddstolpar, ett arbete som pågår i kommunen.

Införande av välfärdsteknik och digitala lösningar kräver tid och tålamod, detta då arbetet kräver tydlig information till vår målgrupp, anhöriga, medarbetare och upprättande av nya arbetssätt och rutiner.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Förutsättningar för en hållbar utveckling

En livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Hälsa och välbefinnande

Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Införande av välfärdsteknik och digitala lösningar behöver fortsätta då detta bedöms vara en stor del för hållbarheten framåt i förvaltningen, både ekonomiskt, resursmässigt samt utifrån välbefinnande och självständighet för målgruppen.

För att uppnå högre procentsats gällande fossilfri fordonsflotta behövs det en utbyggnad av laddinfrastrukturen.

För förvaltningens främsta resurser, våra medarbetare, är det av stor vikt att vi som arbetsgivare bidrar till en god arbetsmiljö för. Vilket i sig bedöms bidra till hälsa och välbefinnande.

3.7 AB Ronneby industrifastigheter

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden 2024? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Vi har under 2024 fokuserat på solenergi, värmeväxlare, pumpar med mera i våra anläggningar för att minska på energianvändningen. Vi har även fokuserat på återbruk av byggmaterial i våra ombyggnadsprojekt.

Vilka resultat har vi nått?

Under 2024 producerade vi från den 12/2–31/12 439 000 kWh vilket gör att cirka 31% av ABRIs totala elförbrukning är producerat via solenergi. När anläggningen har vart i bruk i 12 månader, hoppas vi slagit målvärdet på 450 000 kWh.

Vi arbetar ständigt med återbruk och inventerar alltid befintliga byggnader och återbruk av dessa innan beslut om nybyggnation tas. Vi jobbar mycket med energioptimering och fokus på energi och miljö.

ABRI arbetar även aktivt tillsammans med sina hyresgäster för att sänka vårt totala energibehov. Vi informerar/kommer med tips och trix via bland annat mailutskick, Facebook samt Fastighetsnytt. Det genomförs faktiska möten där vi tillsammans går igenom fastigheterna med befintliga hyresgäster, så kallade Trygghetsvandringar. Där identifierar vi punkter som vi sedan åtgärdar.

Vad har vi haft för utmaningar?

Hitta lämpliga ytor för placering av solcellsanläggningar och där vi även ska kunna leverera överskottet tillbaka på nätet. Förvaringsytor för återbruk av demonterat material innan återbruk kan göras. Få med tänket med återbruk för våra kommande framtida projekt så att vi kan prioritera produkter.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Vi kommer att prioritera energibesparande åtgärder framöver och även se över möjligheten att bli självförsörjande i så hög utsträckning som möjligt inom värme/kyla/elenergi.

Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

För att minimera vår förbrukning och få en stabilare och mer förutsägbar ekonomi i vår energiförbrukning

3.8 Ronneby miljö och teknik AB

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Förutsättningar för hållbar utveckling:

- Påbörjat ett arbete att utveckla verksamhetsplanen
- Utbildning i Bas P och Bas U
- Föreläsning om återhämtning i arbetslivet (alla anställda)
- Deltagande i ukrainaprojektet Water for life med tema hållbar vattenhantering syftet är kunskaps och erfarenhetsutbyte.
- Gemensamma träffar inom bolaget, firat 25-årsjubileum
- Förbättringsarbete påbörjat med hjälp av extern konsult för att arbeta mer bolagsövergripande och gemensamt mellan affärsområdena.

Samhällsnyttig cirkulär och biobaserad ekonomi:

- Fasat ut kemikalier på Prio-listan
- Arbete med utökad fastighetsnära insamling
- Återbrukstält har öppnat för kommunens invånare på Angelskog
- Påbörjat arbete med återanvändning mellan projekt t.ex. genom bättre struktur i förrådet samt pilotanläggning för rening av läkemedel som användes på flera flöden och sedan såldes vidare.

Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer:

- Förbättrat dagvattenhanteringen ute på våra verksamheter för att säkerställa att allt vatten passerar en oljeavskiljare.
- Projekt och införande för förbättring av intern lakvattenrening på Angelskog.
- Fortsatt radonmätning på våra anläggningar.
- Fortsatt arbete med att minska miljöpåverkan från gamla deponier i kommun

Jämlika och jämställda villkor:

- Påbörjat arbete med att byta ut avfallsskyltar på avfallsanläggningarna för att fler ska känna igen sig och förstå innebörden.

Hälsa och välbefinnande:

- Medarbetarundersökning – nytt system för att kunna mäta mer frekvent
- Försöker uppmana till att utnyttja friskvårdstimmen

Vilka resultat har vi nått? Vad har vi haft för utmaningar?

Påbörjan och implementering av förbättringsarbete på ett strukturerat sätt är ett långsiktigt projekt som är viktigt för att bolaget ska arbeta hållbart på lång sikt. Förbättringsarbete medför alltid utmaningar men som också är en del av resan för att uppnå resultat. Detta har varit prioriterat för hela bolaget under 2024.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Vi kommer prioritera implementering av styrmodell med lång och medellång horisont som komplement till budgetår.

3.9 AB Ronnebyhus

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden? Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Ronnebyhus har ett kontinuerligt arbete med energieffektivisering. En projektanställd har arbetat under tid och minskat elförbrukningen avsevärt (en del av detta var redan under 2023). En ny drifttekniker är på plats för att fortsätta med arbetet.

Ronnebyhus har färdigställt Svanen-renoveringen på Peder Holmsgatan. Det är ett miljömärkt projekt där mycket material återbrukats. Miljö- och klimatnyttan har varit i fokus, likaså tidstypiska designdetaljer och trivsam livsmiljö.

Vilka resultat har vi nått?

Energianvändningen har minskat.

Peder Holmsrenoveringen har bland annat vunnit det prestigefulla priset "Allmännyttans klimatinitiativ"

Vad har vi haft för utmaningar?

Det är en pågående utmaning att hitta effektiviseringsmöjligheter för att kunna minska energianvändningen. Ju bättre vi har gjort effektiviseringarna tidigare desto mindre utrymme finns för att hitta nya energioptimeringsåtgärder. Det är ett ständigt arbete att hålla sig ajour med teknik- och styrmöjligheter.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Genom EU:s rapporteringsdirektiv CSRD så finns from 2025:s bokslut krav på att rapportera de mest relevanta hållbarhetsutmaningarna presenteras och mätas. Utifrån dessa ska sen åtgärder planeras för att minska påverkan. Det här håller på att implementeras på Ronnebyhus under 2025.

Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Det är dels ett lagkrav och inget som går att välja bort. Det ger också ett gemensamt ramverk att förhålla sig till för att minska till exempel klimatutsläpp och att rikta insatserna för att minska dessa på ett effektivt sätt.

4 Förutsättningar för hållbar utveckling

4.1 Bakgrund

För att Ronneby kommuns hållbarhetsarbete ska bli framgångsrikt behöver vi ha ett antal förutsättningar som grund. Dessa ska genomsyra strategin och beaktas i framtida prioriteringar, beslut och åtgärder för att uppnå ett hållbart Ronneby.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Ledning, långsiktighet och helhetssyn
Vi styr för en hållbar utveckling genom långsiktigt ansvarstagande och helhetssyn.
Samverkan och internationella partnerskap
Vi löser utmaningar genom samverkan på alla nivåer.
Kunskap och innovation
Vi inspirerar till innovation och ett gemensamt lärande inom hållbarhetsområdet.
Goda arbetsvillkor och kompetensförsörjning
Vi är en attraktiv arbetsgivare och främjar ett hållbart arbetliv.
Näringsliv och hållbart företagande
Vi skapar förutsättningarna för hållbart näringsliv och företagande samt stärker Ronneby som plats.

4.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	**Utfall 2023** 8 % **Utfall 2022** 8 % **Utfall 2021** 8 % **Utfall 2020** 10 %	→	**Vad beror utfallet på?** **Vilka orsaker finns det?** Miljöcertifiering av förskolor och skolor har inte prioriterats av utbildningsnämnden under 2024. Ej prioriterats under 2024	Sveriges ekokommuner/Håll Sverige rent och Skolverket

4.3 Exempel på aktiviteter 2024

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Driftsansvariga och övrig berörd personal skall löpande utbildas för att kunna göra miljömedvetna val i all upphandling.Vid ny-, till- och ombyggnationer skall Ronneby kommuns generella kvalitetsprogram för hållbar byggnation följas. Byggmanual Hållbar byggnation i Blekinge - ronneby.se	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRIs personal håller sig uppdaterade genom omvärldsbevakning samt utbildningar. Ronneby kommuns generella kvalitetsprogram följs vid alla byggnationer.
KLF:s organisationsförändring-uppföljning	▶	Kommunstyrelse	Pågående, beräknas klar Q1.
Ständigt förbättringsarbete	!	Kommunstyrelse	Ska hanteras genom Roadmap 2026, där uppdragen förväntas beslutas Q1.
Hållbarhetsutbildning	▶	Kommunstyrelse	Hållbarhetsutbildningen kommer bestå av 7 filmer med tillhörande diskussionsunderlag. 6 av 7 filmer är klara och arbetet har påbörjats med att ta fram den sista filmen också (som är en animerad film). Målsättningen är att filmen ska vara under september. Lansering av hållbarhetsutbildningen ska sen ske under hösten.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Hållbarhetsbokslut		Kommunstyrelse	Hållbarhetsbokslut för 2023 är sammanställt och redovisat för KCG och KSAU. Slutsatser som lyfts fram är: • Rapporteringen sker i hög grad automatiskt i Stratsys i samband med ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning. • Det är viktig med kontinuiteten i hållbarhetsarbetet för att motivera till fortsatt utveckling och att lyckas. • Ingen en populärversion av hållbarhetsbokslutet • Behov av att stötta bolagen i att implementera Stratsys för att rapportera sina aktiviteter och indikatorer Översyn av indikatorer tillsammans med förvaltningar och bolag.
Business Intelligence (BI)-förankring		Kommunstyrelse	**Enheten för hållbarhet och kvalitet** Projektet med att införa beslutstödet för förvaltningarna AVF, VOF, UF, KLF är avslutad och nu pågår fasen med att förankra Qlik Sense och portalen MyInsight (chefens fönster) och att det används. De flesta användarna har också gått utbildningen/genomgången som erbjudits. Ett nätverk (BI-nätverket) har startats upp som kommer att träffas några gånger under året och vid behov. Deltagarna är ekonomer kopplat till förvaltningarna, appansvariga för ekonomi, personal och Lifecare. Träffarna samordnas av undertecknad. Under hösten, troligtvis i september, kommer en enkät skickas ut för få en bedömning kring hur Qlik Sense/MyInsight används och effekter av användandet. För att beslutstödet ska leda till nytta behöver användarna använda det och också upptäcka fördelarna med det. För att komma dit måste vara tydligt att det ska användas, att det efterfrågas om det används och också vilka svar som efterfrågas som de ska ta fram ur beslutsstödet. Frågor har skickats med mejl till förvaltningscheferna för att få en inblick hur de upplever att användandet ser ut och om de behöver stöd för att öka användandet och i så fall vad. Just nu diskuteras på vilken plattform som manualer ska hanteras. Alternativen är GIT Book eller Draft it. **Statistik hämtad 19 april** Totalt är det nu 134 användare som har tillgång till beslutstödet. Enligt statistik nyttjas det lite i förhållande till den mängd timmar vi kan nyttja. Av 15 000 h per månad ligger vi på exempelvis i april: 1 104 h och mars: 3270 h Senaste 7 dagarna: 19 användare Senaste 28 dagar: 49 användare Senaste 90 dagar: 114 användare Jan: 33 användare Feb: 89 användare Mars: 51 användare Tom 19 april: 44 användare Den app som används mest är personal.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Förstudie medarbetardialog		Kommunstyrelse	Förstudien handlar om hur medborgadialog kan utvecklas och bli en integrerad del av ledning och styrning. Förstudien har utgått från nuläge och önskat läge och förslag på åtgärder för att nå önskat läge när det gäller medborgadialog. Meborgardialog är ett sätt att skapa goda förutsättningar för hållbara beslut och öka medborgarnas nöjdhet av kommunens service. Förslag framåt är starta ett projekt som arbetar med följande åtgärder. Utgångspunkt och modell är SKR:s styrkarta och delaktighetetstrappan. • Kartlägg förtroendevaldas och tjänstepersoners behov av kunskap och stödd • Omvärldsbevaka hur andra kommuner har gjort • Sammanställa en verktygslåda • Revider riktlinje för medborgardialog • Föreslå en organisation
Implementera Kontaktcenter		Kommunstyrelse	Kontaktcenter finns på plats. Topdesk fungerar tillfredställande.
Fortsatt implementering av Ronneby kommuns förhållningssätt i enlighet med kommungemensamt implementeringsarbete: medarbetardialog och lönekriterier kopplade till förhållningssättet.		Nämnden för arbete och välfärd	Under 2024 har arbetet med förhållningssättet fortsatt. Ett arbete har gjorts med att ta fram lokala lönekriterier, både för medarbetare per verksamhet och för chefer inom förvaltningen. Ny aktivitet inom ramen för SAM.
Uppdatera ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och implementera nytt intranät.		Nämnden för arbete och välfärd	LSS-handläggarna har påbörjat arbete med kvalitetsutvecklare att uppdatera handläggningsprocessen med IBIC och barnets perspektiv i beaktande. Det finns ett stort behov av att uppdatera kvalitetsledningssystemet i övriga arbetsprocesser och rutiner inom stora delar av förvaltningen. Fortsatt arbete och prioriterad plan är bör fastställas för år 2024. Avvikelse beror till stor del på för hög arbetsbelastning på kvalitetsutvecklare vilket gjort att detta utvecklingsarbete inte kunnat genomföras. I maj 2024 anställdes en verksamhetsutvecklare som har tagit över delar av det som kvalitetsutvecklare tidigare hade på sin tjänst. Detta har under hösten frigjort mer tid för att se över processer och rutiner samt uppdatera kvalitetsledningssystemet.
Mer närvarande chefer i verksamheten		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningens chefer arbetar utifrån ett tillitsbaserat ledarskap och är väl tillgängliga för sin personal. Förvaltningens chefer har kompetensutvecklat sig under året och kommer fortsatt utbilda sig under våren 2024.
Öka beläggningen på kommunala anläggningar.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Bjud in politiker till verksamheten		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Politiker har bjudits in vid ett flertal tillfällen, bland annat föreningsträffar, Bibblan på hjul, vernissage och utställningar, kroppkaksrullning med mera.
Utbilda medarbetare i energieffektivisering för att minska elförbrukningen.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Utbildning har genomförts.
Underhåll parkens maskiner		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Underhåll sker så kostnadseffektivt som möjligt. Utbildning av personal sker kontinuerligt både vad gäller användande av maskiner samt hur mindre underhåll kan utföras.
Verka för samlokalisering av gata- och parkenheten		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Pågår, planerad flytt från P1:an till Sörby
Erbjud fritidslokaler även till annan kommunal verksamhet.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Fritidslokalerna används av annan kommunal verksamhet. Under jan-april har Brukets lokaler använts av funktionsstöd och utbildningsförvaltningen. I Bräkne-Hoby har lokalerna använts av utbildningsförvaltningen.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Återrapportering av målarbete till medarbetare		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Fritid och kultur** Alla medarbetare har varit delaktiga i framtagning av enhetens mål. Kommunens och förvaltningens mål följs upp under året på APT/övriga möten. **Bibliotek** Vid en arbetsplatsträff under perioden har vi gått igenom Biblioteksenhetens och verksamhetens/förvaltningens verksamhetsplan och därmed vilka mål som ligger till grund för 2023 års verksamhetsarbete. **Kultur** Alla medarbetare har varit delaktiga i framtagning av enhetens mål. Kommunens och förvaltningens mål följs upp på varje APT. **Fastighetsenheten** Efter uppföljningar av målarbetet så rapporteras det vid fastighetsmöte och APT till samtliga medarbetare **Kostenheten** Nya mål är upprättade för 2023–2024. Aktiviteter är framtagna och kommunicerade. Kökspersonalen tar fram vilka åtgärder som passar i deras kök för att nå målen, administrativ personal tar fram åtgärder för sina mål. Återrapportering av målarbetet sker till viss del varje månad och resterande efter delårsbokslut och bokslut. **Gatu- och parkenheten** klart på APT mars
Initiera och stärka samarbeten och nätverk mellan enheter och förvaltningar inom kommunen och med lokala och regionala institutioner.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Fritid och kultur** • Samarbete med Regionen gällande spår och leder • Förvaltningsövergripande arbeten gällande ARK56 • Förvaltningsövergripande arbeten gällande trygghetsskapande åtgärder. **Kultur** <u>Regionala institutioner:</u> Enligt samverkansavtalet mellan Ronneby kommun och Region Blekinge arbetar Kulturcentrum och Konst i Blekinge/Region Blekinge tillsammans för att driva utveckling inom samtidskonsten, bild- och formområdet och för att utveckla Kulturcentrum till ett regionalt konstresurscentrum. I ett flertal projekt samarbetar vi också med Slöjd i Blekinge. Ett nytt samarbete med RF SISU BLEKINGE har inletts; - Kulturcentrum bjuder in och arrangerar Teambuildning för idrottsföreningar i konsthallen. Kulturcentrum samarbetar med Kalmar konstmuseum, Vandalorum i samband med den jurybedömda utställningen Sydosten som kommer att turnera runt mellan institutionerna. <u>Kommunala enheter</u> - BIU i samband med ett projekt för asylsökande kvinnor. - Knut Hahnskolans estetelever har ställt ut i Galleriet och vår konstpedagog har en pågående dialog med elever och lärare. - En inbjudan till kommunens förskolor har skickats ut med inbjudan till Kulturcentrum och spännande möten med vår konstpedagog. En utställning med Ekorrens förskola kommer att arrangeras i maj. SFI - visning av utställningar för eleverna <u>TFK</u> Fritidsgårdarna och Biblioteket samarbetar kring lovaktiviteter.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Implementering av välfärdsteknik och digitala lösningar.		Vård- och omsorgsnämnden	Förvaltningen arbetar aktivt med att kontinuerligt effektivisera arbetsprocesser. Kopplingen mot ökad självständighet och hållbarhet för individerna gör sig främst gällande inom satsningar för att implementera välfärdsteknik. På vård- och omsorgsboende har sensorer installerats hos vissa individer som kan ge samtycke för att förebygga fall och bidra till ett mer självständigt liv för hyresgästen. Inom hemtjänsten har Rotobed samt läkemedelsautomater testats i verksamheten. Hemtjänsten har även sedan en tid tillbaka påbörjat en process kring digitala inköp. Istället för att medarbetarna i hemtjänsten fysiskt besöker en butik för att handla varor, kan inköpet ske online av kunden själv men med stöd av personal.
Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling.		Vård- och omsorgsnämnden	I de etablerade samverkansstrukturerna i länet sker löpande dialoger om gemensamma upphandlingsmöjligheter och kompetensutveckling. I år har kommunerna tillsammans med regionen etablerat vård- och omsorgscollege i länet, det har inneburit en ökad samverkan kring kompetensutvecklingsfrågorna. Plan för 2025 är gemensam kompetensutveckling i länet gällande nya Socialtjänstlagen. Där kommer både politiker och tjänstemän vara delaktiga.

5 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

5.1 Bakgrund

En omställning till en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi har stora möjligheter att minska klimat- och miljöpåverkan, genom minskad användning av resurser och fossila bränslen. Visionen är ett samhälle där resurser från förnybar råvara används effektivt i slutna cirkulära flöden. Tanken att produkter redan från början ska designas för att kunna underhållas, återanvändas och återvinnas, så användandet av jungfruligt material kan minimeras. För att uppnå det behövs en smartare produktion och produktdesign, nya affärsmodeller och mer hållbara konsumtionsmönster.

Ronneby kommun inspireras av hållbarhetskonceptet Cradle to Cradle® (vagga till vagga) som en metod för att uppnå cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Hälsosamma material
Vi har en hälsosam miljö och ingen ska exponeras för ämnen i en nivå att det kan vara skadligt.
Ökad resurshushållning
Vi sparar på resurser och minskar klimat- och miljöpåverkan genom att ställa om till en cirkulär ekonomi.
Cirkulär hållbar byggnation
Vi har hållbara och flexibla byggnader som är framtida materialbanker.
Biobaserad ekonomi
Vi bidrar till en biobaserad ekonomi.

5.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
CO_2-påverkan från kostverksamheten	**Utfall 2024** 1,66 **Utfall 2023** 1,7 **Utfall 2022** 2,17 **Utfall 2021** 1,84	→	Resultatet är 1,66 CO2e (koldioxidekvivalenter per kilo inköpt livsmedel. Målvärdet är 1,5 Värdet har stabiliserat sig under året efter införandet av rullande matsedlar och mål på 25% ekologiska inköp. Animalier har hög påverkan på CO2e och eftersom animaliskt alternativ ska serveras dagligen i skolorna är det svårt att få ner värdet.	Kostenheten
Kostnadsandel ekologiska livsmedel	**Utfall 2024** 18 % **Utfall 2023** 26 % **Utfall 2022** 44 % **Utfall 2021** 40 % **Utfall 2020** 33 %	↘	Målvärde för året är 25%. Kostenheten har inte kompenserats för ökade livsmedelskostnader under flera år. Målet för ekologiska inköp har de två senaste åren varit 25%. Innan detta nya mål låg ekologiska inköp på 48%. Offerter har tagits in på konventionella livsmedel och har bytts ut mot den produkt som varit billigast, konventionell eller ekologisk. Då inga medel tillfördes för kostnadsökningar inför 2024 fick ekologiska inköp ligga kvar på den nivån i ett försök att nå ekonomi i balans.	Kostenheten

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Matsvinn (g/portion) lunch i kommunala skolrestauranger	**Utfall 2024** 44 **Utfall 2023** 43 **Utfall 2022** 48 **Utfall 2021** 24		Svinnet mäts i serveringssvinn (det som är kvar efter servering) och tallrikssvinn (det som gästerna slänger från sin tallrik). Tallrikssvinn grundskolan 15 g/portion och tallriksvinn gymnasieskolan 40/g portion. Serveringssvinn grundskolan 22g/portion, serveringssvinn gymnasieskolan 17g/portion. Resultatet för grundskolan är mycket bra med tanke på att 8 av 13 grundskolor har mottagningskök och får huvudkomponent skickat till sig från ett tillagningskök och måste slänga uppvärmd mat vid serveringens slut.	

5.3 Exempel på aktiviteter 2024

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Arbeta för att halvera nettoinköpen av EL.		AB Ronneby Industrifastigheter	Installationen med solceller har producerat 439mWh under 2024. Vilket inneburit att 2024 årsförbrukning av el minskat med 54% och uppgick till 611 MWh för ABRI.
Revidera lokala föreskrifter för avfallshantering		Kommunstyrelsen	Revidering av lokala föreskrifter har genomförts. Föreskriften är beslutad av kommunfullmäktige och träder i kraft den1 januari 2025 och ersätter därmed den nu gällande föreskriften. En arbetsgrupp med tjänstepersoner från kommunledningsförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen och Ronneby Miljö & Teknik har tillsammans tagit fram förslag på föreskrifter om avfallshantering i Ronneby kommun. Kommunstyrelsen beslutade 2024-06-04 att samråda förslag på föreskrifter om avfallshantering för Ronneby kommun under perioden 2024-06-17-202409-17. Länsstyrelsen Blekinge, fastighetsägare, föreningar, allmänheten och kommunala råd och nämnder/bolag har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till föreskrift. Handlingarna fanns under samrådstiden tillgängliga på kommunens webbplats, i stadshusets entréhall och Ronneby stadsbibliotek. Yttrande har inkommit från arbete- och välfärdsnämnden, utbildningsnämnden teknik-, fritid- och kulturnämnden, miljö- och byggnämnden, kommunstyrelsens miljö- och energiråd, kostenheten och Länsstyrelsen Blekinge.
Verka för minskat matsvinnet (serveringssvinn) i kommunala skolrestauranger.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kostenheten försöker bjuda in till matråd på samtliga skolor och de genomförs på de flesta. På matråden pratar vi bland annat om svinn med eleverna. I vilken utsträckning eleverna förmedlar informationen till övriga elever i klassen är oklart. Kökspersonalen träffar eleverna under så kort tid när de tar mat och lämnar disk så det är svårt att påverka eleven i måltidsstunden utan att det blir stopp i köerna.
Minska klimatbelastningen från måltider inom kommunens verksamhet		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Klimatbelastningen ses över vid menyplanering och framtagande av recept samt vid upphandling. Nya rullande menyer håller på att tas fram vilket underlättar möjligheten att förutse vad klimatbelastningen kommer bli under året. Politiskt beslut om att servera både animaliskt och vegetarisk rätt i skolan försvårar möjligheten att nå målet.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Undersök lösningar för minskad användning av kopieringspapper		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningens verksamheter arbetar med att digitalisera i den mån det går. Uppföljning av utskrivna kopior görs månadsvis.
Minska användningen av engångsartiklar i den mån det är möjligt		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt för att inte använda engångsartiklar. Detta gör köken idag samt planerade åtgärder: - Använder plastkantiner med lock för (för t ex pålägg, sallad) för att minska på plastfolie - Använder kompostpåsar av papper till att skicka frukt till andra förskolor/fritids/omsorgsavdelningar istället för plastpåsar - Använder "huvor" till vagnar med plåtar istället för att plasta in dom med plastfolie - Köken på Naturbruk och Sjöarp skickar med vanliga tallrikar, glas och bestick till utflykter/fika- och lunchkorgar som kommer tillbaka till köken och diskas - Återanvänder hinkar och saftdunkar - Köket på Naturbruk återanvänder brödpåsar till smörgåsar i fikakorgar - När pedagoger beställer kaffe av köken serveras det ut porslinskoppar istället för pappersmuggar - Där det finns en greenbox (avfallsmaskin som torkar avfallet) läggs köksavfallet i en plåthink istället för kompostpåse innan det torkas i greenboxen
Använda inköp och upphandling som ett verktyg för att minska klimatpåverkan.		Vård- och omsorgsnämnden	Vi de tillfällen då upphandling genomförs förs alltid dialog med upphandlingsenheten och förvaltningen väger in miljöpåverkan i kravställningen.

6 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

6.1 Bakgrund

En livskraftig natur handlar om att ha fungerande ekosystem där djur och växter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Robusta ekosystem kan skydda oss mot förändringar och är en försäkring inför framtida behov. Biologisk mångfald främjar även folkhälsan då många natur- och kulturmiljöer är viktiga områden för rekreation och friluftsliv.

Livsmiljö är den fysiska miljön vi lever och verkar i, vilken har stor betydelse för våra livsvillkor. Livsmiljöer behöver formas utifrån en helhetssyn, vilket innebär både goda sociala och fysiska egenskaper.

Samhällsplanering är ett viktigt verktyg för att uppnå en livskraftig natur och hållbara livsmiljöer. Samhällen och strukturer behöver vara resilienta för att motstå kommande förändringar, som effekter av klimatförändringarna.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Biologisk mångfald och ekosystem
Vi främjar biologisk mångfald, skyddar djur- och växtliv och har en hållbar förvaltning av mark
Vatten som resurs
Vi har en hållbar förvaltning av vatten och säkerställer god vattenstatus och vattenförsörjning
Klimat och energi
Vi minimerar påverkan på klimatet och har en hållbar energiproduktion
Hållbar samhällsplanering
Vi har en långsiktigt hållbar bebyggd miljö för att minska vårt ekologiska fotavtryck och öka den sociala sammanhållningen
Aktiv och meningsfull fritid
Vi erbjuder en aktiv och meningsfull fritid för alla
Trygga livsmiljöer
Vi erbjuder livsmiljöer som främjar trygghet, mänskliga möten och tillit

6.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	**Utfall 2023** 17,41 **Utfall 2022** 10,94 **Utfall 2021** 6 **Utfall 2020** 3,96		Det regionala målvärdet nedbrutit för Ronneby kommun är 18MW installerade solceller år 2030 och utfallet för år 2023 är 17,4 MW. Utvecklingen är stark vilket gör att målet kommer att nås i förtid.	Kolada
Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	**Utfall 2023** 21 % **Utfall 2022** 20,46 % **Utfall 2021** 20,02 % **Utfall 2020** 20,62 %		Enligt den nationella livsmedelsstrategin ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030. Utvecklingen har gått på fel håll sedan 2018 då andelen ekologiskt odlad åkermark har minskat från 23,3% till 21% år 2023. För 2023 är andelen ekologiskt odlad åkermark något högre i Ronneby än medel i kommuner i Sverige och högre än andelen i riket.	Kolada

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	**Utfall 2022** 32,14 %	→	32 procent av Ronneby kommuns vattenförekomster som är vattendrag har god ekologisk status, det motsvarar 9 vattenförekomster. Observera att ett vattendrag kan bestå av flera vattenförekomster. Flest vattenförekomster (17 stycken) har måttlig ekologisk status. En vattenförekomst har otillfredsställande status och en har dålig status. Vattendragen är påverkade av försurning, miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändrad kontinuitet.	Kolada
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 3, andel (%)	**Utfall 2023** 47,7 **Utfall 2022** 48,4 **Utfall 2021** 48,4 **Utfall 2020** 50,2	↗	Ronneby utmärker sig med en hög andel trångboddhet i flerbostadshus. Detta gäller även när det kommer till trångboddhet i kombination med en ansträngd ekonomi, dvs. hushåll som inte kan söka alternativt (större) boende. Hushållet räknas som trångbott enligt norm 3 om det bor mer än en person per rum (vardagsrum och kök oräknade). Sammanboende par förutsätts dela sovrum. Trångboddheten i Ronneby började öka 2014 och ligger fortsatt över medelvärdet för både Blekinge och riket. Dock ses en minskning sedan 2020.	SCB, Kolada
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	**Utfall 2024** 31,1 % **Utfall 2023** 39,5 % **Utfall 2022** 42,2 % **Utfall 2021** 42,9 %	↘	Resultatet under 2024 uppgår till 31,1 procent. Målvärde saknas.	SCB:s medborgar-undersökning, Kolada
Trygghetsindex	**Utfall 2024** 2 % **Utfall 2023** 2 % **Utfall 2022** 1,97 %	→	Resultatet från 2024 års trygghetsmätning (2.00) uppvisar samma resultat som 2023 (2.00), vilket alltså innebär att invånarnas upplevda trygghet ligger på samma nivå.	Trygghetsmätningen, Polismyndigheten

6.3 Exempel på aktiviteter 2024

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Aktivt arbeta med att finna ”energitjuvar” och informera hyresgäster, medarbetare med flera om effektiv energianvändning.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	Belysning byts ut kontinuerligt och minskar energianvändningen med ca 50% per utbyte. Gamla pumpar byts ut mot nya effektiva i våra värme och kylsystem efter behov. Dragiga dörrar/portar och fönster tätas eller byts ut. Både via fastighetsnytt och genom separata mejlutskick har vi en dialog med hyresgäster för att belysa effektiv energianvändning. Informationen berör bland annat belysning och öppningstider på portar och optimerad inställning av värmen.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Vid byte av arbets- och personfordon skall bolaget öka andelen fordon som drivs med el, biogas eller andra förnybara bränslen väljas.		AB Ronneby Industrifastigheter	Under året har ABRI bytt ut 2 dieselbilar till hybrid samt en elbil och en hybrid till hybrider.
Arbeta för att halvera nettoinköpen av EL.		AB Ronneby Industrifastigheter	Installationen med solceller har producerat 439mWh under 2024. Vilket inneburit att 2024 årsförbrukning av el minskat med 54% och uppgick till 611 MWh för ABRI.
Energiplan		Kommunstyrelse	Under 2024 togs en projektplan för framtagandet av en energiplan fram. Målsättningen är att energiplanen ska antas under 2026.
Gårdsbutikrundan 14–15 sept 2024		Kommunstyrelse	Årets Gårdsbutikrunda var den 7 i ordningen och med ett besökarantal som alla benämnde "all time high". Ronneby hade 12 medverkande gårdsbutiker. Pressmeddelandet resulterade i en halvsida i Sydöstran. Gårdsbutikerna i Blekinge spelar en viktig roll för lokalsamhället genom att erbjuda närproducerade produkter, stärka hållbarhet och stödja den lokala ekonomin. De bidrar till minskad miljöpåverkan genom kortare transportsträckor och småskalig, skonsam produktion. Samtidigt stärker de Blekinges varumärke som en region rik på mathantverk och naturliga resurser, vilket lockar hållbar turism. Gårdsbutikrundan inspirerar till lokala inköp även under resten av året. **Förbättringspotential till år 2025** Till kåseriet i foldern, fokus på kända matprofiler i Blekinge, till kåseri: Filip Gamelius & Louise Borgström eller Peter J Skogström/Eriksberg framstående på vilt och lokala råvaror Tydligare ”kontrakt”/avtal. Digitalt Förbättrad karta m symboler, större upplaga Gör en tydlig plan: vad göra? när? vems ansvar? Utvärdering förbereds och skickas direkt efter eventet, i år kom den ca 3 veckor senare
Kommunal friluftsplan		Kommunstyrelse	Projektet har under året fokuserat på att sammanställa de erfarenheter som samlats till ett dokument med bakgrund, förutsättningar, visioner, ambitioner, åtgärder samt en åtgärdsplan. Efter påsyn av ett utkast hos KSAU beslutades att materialet skulle gå vidare till TFK-nämnden, Näringsliv samt Kommunbygderådet för att samla in synpunkter innan ett fortsatt arbete gjordes. Endast några få synpunkter inkom, nu justerat i ett textdokument som är komplett för att tillsammans med köpta bildbyråbilder, filmer och kartor presenteras i Storymaps. En tidplan för projektets resterande tid är också gjord. Arbete ska vara klart och antaget av politiken innan den 30/6 2026 då den förlängda projekttiden går ut.
Ronnebyslingor + Byaslingor - Ansvar, skötsel och budget?		Kommunstyrelse	Ansvar, skötsel och budget-ansvar är inte helt löst främst pga oklar finansiering. En 3-årig projektformslösning undersöks nu tillsammans med Arbetsmarknadsenheten och TFK. Tanken är ett social fokus för unga vuxna som står utanför arbetslivet i kombination med vistelse och arbete i naturen under ledning av terapeut: "Unga vuxna - leder och slingor". Nytt möte om fortsatta lösningar i slutet av januari.
Naturkartan - bör kopplas till ägare av samtliga leder		Kommunstyrelse	Efter avstämning med TFK: TFK sköter förändringar på kartan. Landsbygdsutvecklaren fortsätter m utvecklande uppdrag som till exempel att successivt förbättra med fler bilder.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Naturvårdsprojekt Bräkneån och Listerbyån		Kommunstyrelse	Markägarkontakter - Bräkneån & Listerbyån Under 2024 har återkopplingsmöten med markägare genomförts för att samla in tankar och reflektioner från ett första möte. I de flesta fall har markägare varit positiva till ett sådant möte. Under mötet har tankar och reflektioner noterats, frågeställningar tagits med samt önskemål på huruvida framtida möten ska ske och om det finns något intresse att utreda områden. Vissa markägare kan tänka sig att ha en fortsatt dialog. Nya markägarkontakter har fortsatt etablerats under 2024. Vissa med framgång av att vara intresserade av åtgärder och fortsätta ha en dialog medan vissa har tackat nej till att åtgärder skulle vara aktuella att genomföra för tillfället **Bräkneån** Åtgärdssamordnaren har även haft kontakt med Länsstyrelsen Blekinge kring fyra strömvatten-sträckor som har behov av restaurering. I samråd har det beslutats att Länsstyrelsen Blekinge bedriver fortsatt arbete med dessa sträckor. Om behovet finns att använda sig av medel för framtagande av underlag till och genomförande av tillståndsprocess för vattenverksamhet, kan dessa statliga medel vara användbara. I dagsläget finns ännu inte några åtgärdsförslag utredda eller genomförda gällande strömvatten eller översvämningsytor. Förankringsprocessen pågår. Gällande våtmarker utreds fyra potentiella våtmarksområden av konsulter. **Listerbyån** Åtgärdssamordnaren har haft kontakt med Länsstyrelsen Blekinge kring en laxtrappa nära mynningen till Östersjön. I samråd har det beslutats att Länsstyrelsen Blekinge bedriver arbetet med att utreda denna. Norr om Hallsjön är markägare intresserade av att utreda fyra strömvatten, en översvämningsyta och ett vandringshinder. I nuläget pågår en upphandlingsprocess med konsult. **Etablera kontakter, bygga relationer, kunskapshöjande insatser** Vid olika aktiviteter som har genomförts av andra lokala aktörer eller verksamheter har åtgärdssamordnaren deltagit och på så sätt kunnat komma i kontakt med allmänheten, markägare och intressenter i eller utanför Bräkneåns- och Listerbyåns avrinningsområde. I samband med två LONA-projekt har det bedrivits fältexkursioner för att öka kunskapen hos allmänheten. Vid båda tillfällen besöktes ett potentiellt våtmarksområde där utredningar pågår. Den ena träffen arrangerades med Bräkneåns Vattenråd samt Belganet samhällsförening och den andra träffen arrangerades med Svenska kyrkan (Lunds stifts prästlönetillgångar). Dessutom har en fältexkursion arrangerats tillsammans med Mörrums Kronolaxfiske. Under detta evenemang var allmänheten inbjudna och fältexkursionen genomfördes i Mörrumsån, i kunskapshöjande syfte för att prata om biotopvård i vattendrag och el-fiske som inventering.
Uppdrag i budget - förstudie kollektivtrafik 70 plus		Kommunstyrelse	Beslut i budget att införa kollektivtrafik 70 plus. Ansvarig tjänsteperson ska utses och planering för införande bör ske i januari 2025.
Arbete med utvecklingsplan för kollektivtrafikstråk i Ronneby kommun		Kommunstyrelse	Det finns ett omfattande dokument "KLF Bilaga 1 Redovisn av KF-uppdrag kollektivtrafik 2020-05-18 Delvis rev. 2021-09-14 CPL" där en del av innehållet som benämns som "Utvecklingsplan för kollektivtrafik i Ronneby kommun, 2021-09-14". I utvecklingsplanen har kommundirektören fått följande uppdrag:

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			• Att vidta åtgärder avseende intern struktur, arbetsformer och kommunikation i den kommunala organisationen för att optimalt använda resurser i form av bl. a tid och kompetens gällande kollektivtrafikfrågor, • Att förtydliga ansvar, mandat, befogenheter och förväntningar avseende den funktion som fungerar som kontaktperson/representant i Blekingetrafikens kollektivtrafikgrupp, • Att vidta åtgärder för att rutiner arbetas fram i syfte att säkerställa att vid kommunal etablering och lokalisering av verksamhet och förhyrning av lokaler bedömning av tillgänglighet till och förutsättningar för kollektivtrafik görs, • Att initiera dialog med berörda huvudmän och aktörer i syfte att inventera behov av pendlarparkeringar för olika trafikslag på olika platser i kommunen, • Att initiera dialog med Region Blekinge och Blekingetrafiken kring hur arbete och former för samverkan avseende kommunens och regionens både kortsiktiga och långsiktiga mål och strategier för utveckling av kollektivtrafik kan förbättras och • Att undersöka förutsättningarna för försöksverksamhet i form av s.k. särskild kollektivtrafikresa som skulle innebära att medresenärer tillåts i vissa av de av kommunen använda persontransporterna inom funktionshinderområdet, vård och omsorg samt skolskjutsverksamhet. Planberedningen föreslås att ha som rutin att vid beredning och beslut beskriva tillgänglighet och förutsättningar för kollektivtrafik. Ett förslag från enheten för hållbarhet, kvalitet och överförmyndare är att ändra utvecklingsplanen för kollektivtrafik i Ronneby kommun och att en ny utvecklingsplan ersätter tidigare beslut "Beslut-2019000686-KS-§ 246". Den föreslagna utvecklingsplanen fokuserar på att förbättra organisationen, arbetssättet, kommunikationen och samverkan inom kommunen samt med externa parter som Region Blekinge och Blekingetrafiken. Den inkluderar följande två huvudåtgärder: Förstärkning av organisation, arbetssätt, kommunikation och samverkan: • Inrättandet av en tvärfunktionell arbetsgrupp för kollektivtrafik och regelbundna möten med "Strategisk samhällsbyggnadsgrupp". • Klargörande av ansvar och mandat för kommunens representanter i Blekingetrafikens kollektivtrafikgrupp. • Stärkta samverkansstrukturer med Region Blekinge och Blekingetrafiken. • Utveckling av en kommunikationsplan för effektiv informationsdelning. Utveckling av rutiner för bedömning av kollektivtrafiktillgänglighet vid kommunala beslut: • Implementering av en checklista för att säkerställa att kollektivtrafik beaktas vid nyetableringar och förhyrning av lokaler.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			• Integrering av kollektivtrafikkriterier i kommunens planeringsprocesser, inklusive översikts- och detaljplaner. Dessa åtgärder utgör kärnan i den nya utvecklingsplanen och är avsedda att förbättra tillgängligheten och effektiviteten i kollektivtrafiken. Samtidigt säkerställer de att kommunens insatser är i linje med både kortsiktiga och långsiktiga strategiska mål. Kommunen arbetar med kollektivtrafikfrågor både strategiskt, taktiskt och operativt inom redan etablerade processer såsom stadsutveckling, landsbygdsutveckling, översikts- och detaljplanering, etableringar, besöksnäring och evenemang, vilket garanterar ett omfattande och integrerat tillvägagångssätt för att möta invånarnas behov. Förslaget ska tas upp för politiskt beslut under hösten. Parallellt med ovan arbetas aktivt med att se över linjer inom Ronneby tätort. Tillsammans med utvecklingsråden på landsbygden och i deras handlingsplaner fångas behov för en förbättrad kollektivtrafik.
Handlingsplan invasiva främmande växter	⚠	Kommunstyrelse	Kommunen har fått ett föreläggande från länsstyrelsen om att ta fram en handlingsplan för hantering av invasiva främmande växter på kommunens mark. Krav på innehåll i handlingsplanen är: • Rutin för revidering av planen och rapport över vidtagna åtgärder senast 30 november årligen • Kunskapssammanställning om vilka arter som förekommer på kommunens fastigheter • Specificering om vilka kompletterande inventeringar som behövs för att få en fullständig bild av förekomsten och när de ska göras. • Prioriteringsunderlag för hur bekämpning ska prioriteras utifrån negativ påverkan och spridningsrisk (bör ingå: art, strategiskt område, typ av åtgärd och tidpunkt för genomförande) • Åtgärder som krävs för utrotning, isolering eller bevakning. • Hur vi som markägare undviker spridning. • Omfatta åren 2025–2029. • Med hjälp av MEX har det gjorts en GIS-analys om vilka arter som förekommer på kommunägd mark. Det är jättebalsamin, jätteloka, blomsterlupin, parkslide, vresros, kanadensiskt gullris och höstgullris. Arbetet med att ta fram handlingsplanen löper på bra och det finns ett första utkast. Handlingsplanen kommer inte hinna antas innan den siste december, då beslutsgången kommer ta lång tid. Det är i huvudsak TFK som berörs av handlingsplanen och beslutsgången blir därmed TFKN (december), KSAU, KS, KF.
Förstudie vattenplan	✓	Kommunstyrelse	Åtgärdsprogrammet för Södra Östersjön innehåller 6 åtgärder som kommuner ska genomföras. Åtgärd 1 Förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande lyder Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Åtgärden ska vara genomförd i slutet av 2025. Då åtgärden är ny behöver vi ta fram en förstudie för att identifiera vad åtgärden innebär för oss och hur vi ska genomföra den. Planering har skett genom ett möte mellan berörda verksamheter.
Klimatanpassningsplan		Kommunstyrelse	Workshop är planerad 2024-12-17 för att samla in behov och förväntningar på klimatanpassningsplanen inför framtagande av projektplan för klimatanpassningsplan. 2024-08-30 Ett äskande är inlämnat till budgetberedningen 2025. Äskandet om tilläggsanslag avser medel för att utveckla en klimatanpassningsplan för Ronneby kommun. Klimatförändringar som stigande havsnivåer och förändrade nederbördsmönster utgör allvarliga hot mot hälsa, infrastruktur och ekosystem. En systematisk och förebyggande klimatanpassningsplan är avgörande för att minimera dessa risker och säkerställa en långsiktig beredskap. Tilläggsanslaget på totalt 900 tkr för 2025 och 2026 kommer att användas för att anlita en konsult som leder arbetet med att utveckla och implementera planen, vilket gynnar alla invånare och verksamheter i kommunen. Begäran (äskande) om tilläggsanslag för klimatanpassningsplan är 600 tkr för 2025 och 300 tkr för 2026, totalt 900 tkr är godkänt i budget för 2025/2026.
Erbjuda gymnasieungdomar en meningsfull fritid		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kallinge fritidsgård bedriver verksamhet för gymnasieungdomar 1 gång/vecka.
Utbilda medarbetare i energieffektivisering för att minska elförbrukningen.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Utbildning har genomförts.
Genomför brukarmöten på kommunens anläggningar		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Fastighetsenheten** Förvaltare deltar på skyddsronder så långt det är möjligt med hänsyn till tid. Förvaltare deltar vid brandtillsyner. **Fritid och kulturenheten** Brukarmöten har inte aktualiserats.
Byt till batteridrivna maskiner och verktyg där det är lämpligt/möjligt.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Inför varje inköp/byte av nya maskiner beaktas möjligheten till att köpa batteridrivna maskiner.
Kontinuerligt utveckla förmedling och anpassa kommunikationen till målgrupper		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningen arbetar med förmedling och kommunikationsanpassning utifrån målgrupp. Olika sociala medier används och kommunikationsplanering görs.
Involvera studieförbund och föreningar i program- och kursverksamhet på Kulturcentrum		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kulturcentrum involverar både studieförbund och föreningar i program och kursverksamheten på Kulturcentrum och musikföreningar arrangerar konserter i Kulturcentrums Norra konsthall - 4 konserter under våren 2023 - Studieförbund arrangerar kurser i Kulturcentrums verkstäder - 1 under våren 2023 - Studieförbund har arrangerat föreläsningar i samarbete med Kulturcentrum - 2 under våren 2023
Utbilda medarbetare i sparsam körning i syfte att minska bränsleförbrukningen.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	-
Optimera fordonsflottan baserat på användningsområde.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Pågår inför varje inköp/utrangering

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Erbjud meningsfulla lovaktiviteter utanför fritidsgårdarna		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Fritidsenheten har genomfört aktiviteter på sport & påsklov bland annat hoppborgar, FIFA-turnering tillsammans med fritidsgårdarna i Blekinge.
Främja den biologiska mångfalden		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Gatu- och parkenheten** Pågår kontinuerligt i samarbete med Länsstyrelsen **MEX** MEX jobbar i flertalet projekt med biologisk mångfald. Oftast i nära samarbete med gata/park. Nära samarbete finns etablerat med Länsstyrelsen och sker främst mellan markförvaltar och skogsförvaltare.
Verka för fler ungdomsledare till Ronnebys föreningar.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Avtal har tecknats med RF-SISU Blekinge att verka för fler ungdomsledare i föreningslivet.
Genomför kunskapshöjande insatser gällande kommunens ansvarsarter och hur vi kan gynna dessa.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Pågår kontinuerligt, främst genom nätverksträffar tex trädvårdsdagar Blekinge, men mycket sker individuellt via nätet.
Utbildning i driftsoptimering		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Medarbetare deltar löpande i utbildningar som rör drifts optimeringar.
Genomför "prova på dagar" med föreningar		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med "prova på dagar" är under planering, förvaltningens föreningskoordinator ansvarar.
Verka för att minska energi- och vattenförbrukning i kommunens byggnader.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Fastighetsenheten går igenom duschar och ställer in dem i mer snålspolande läge.
Analysera energideklarationer och åtgärda brister för mer effektiv energianvändning.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Analys av energideklarationer är klart. Fortsatt analys görs av förvaltare och efterkommande åtgärder.
Bidra till ökad trygghet i samhället		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningens verksamheter är representerade i lokala BRÅ, prevententionsgruppen med mera Projekt genomförs inom BRÅ, trygghetsmiljonen med mera. Lista redovisas på varje TFK-nämnd av FVC. Utöver det medverkar medarbetare i dialog och har utbildat sig i brottsförebyggande arbete.
Fasa ut fossila bränslen för uppvärmning.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Fastighetsenheten arbetar med att fasa ut fossila bränslen i verksamheten. I budget 2024–2025 finns medel avsatta för detta, bland annat för utbyte av fossilvärmekälla i Hallabro, Johannishus, Saxemara och Sjöarp.
Installera solceller.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet med installation av solceller pågår. Förvaltningen undersöker vilka behov som föreligger och byggnaders möjligheter att få solceller på taken.
Separera fastighetsel och verksamhetsel till hyresgäster.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetet genomförs i nya byggnader och kommer att separeras i befintliga byggnader när behov föreligger.
Delta i arbetet med att upprätta en kommunal friluftsplan.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningen arbetar och har en ledande roll i framtagandet av en friluftsplan, beräknas vara klart i dec 2024
Erbjuda aktiviteter på biblioteket för barn och familj inom kultur, digital teknik och annan skapande verksamhet.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Under våren har Biblioteksenheten erbjudit aktiviteter för barn och familj. Antalet aktiviteter rapporteras in årsvis via Kolada. Under sommarperioden erbjuder Biblioteksenheten färre aktiviteter för barn och familj än under vår, höst och vinter. Antalet aktiviteter rapporteras in årsvis via Kolada.
Öka Brunnsparken som rekreationsmiljö genom fler bänkar vintertid.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Klart, fler bänkar sattes ut i vintras
Bidra till läsglädje och vidgade kunskaper		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Rapportering av antalet aktiviteter och arrangemang görs via Kolada /SCB en gång per år.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Skapa konstpedagogiska aktiviteter för barn och unga		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	- Hösten 2022 startade Kulturcentrum en Konstklubb för barn i åldersgrupperna 6 - 9 år och 10–17 år. Klubben följer skolterminerna och träffas varje tisdag alt. onsdag eftermiddag. Konstklubben är kostnadsfri och målet är att erbjuda barnen ett möte med konsten där de tillsammans med en konstpedagog får inblick i olika tekniker och material. Under perioden jan - april 2023 har de träffats vid 26 tillfällen. - En av våra utställande konstnärer har under 2022 och 2023 anlitats av förskolan i kommunen för fortbildning av förskolelärare. I samband med detta har Kulturcentrum fått en fördjupad kontakt med förskolorna och detta har i sin tur genererat till att fler förskolor har kommit på besök för att möta konsten och vår konstpedagog. Efter fortbildningen har Ekorrens förskola har valt att förlägga sin estetiska verksamhet till Kulturcentrum och vid 7 tillfällen har de på plats jobbat med bild i våra utställningar. Resultatet kommer att visas i en utställning som öppnas på Kulturcentrum i slutet av april. Ett bra exempel på samverkan mellan förvaltningarna. - En nyanställd konstpedagog jobbar vidare för att nå en bredare åldersgrupp bland barn och unga och flera möten för en fördjupad kontakt med gymnasieskolan är inplanerad. En utställning med Knut Hahnskolans Esteteleverna arrangerades under april månad i Galleriet. I mötet med barn och unga läggs fokus mycket på dialog och att målgruppen själva skall vara med i planeringen av aktiviteterna. - Med egna och externa medel arrangerar Kulturcentrum lovaktiviteter för målgruppen under alla lov. Under påsklovet 2023 deltog 106 barn och 62 vuxna i lovaktiviteter som leddes av enhetens konstpedagog.
Skapa möten mellan besökare, konstverk och konstnärer.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kulturcentrum Ronneby konsthall är öppen vardag mellan 11.00-16.00, lördag, söndag 11.00 - 15.00. Fri entré. Här kommer dagligen konstintresserade besökare för att möta konsten i pågående utställningar. Planerade visningar och workshops sker kontinuerligt och dessa publiceras alltid i digitala medier. I samband med öppning av utställningarna presenteras alltid konstnärerna och deras verk för besökarna. Under utställningsperioden arrangeras visningar av personal där vissa är riktade till förskolor och skolor, andra är publika och riktar sig till alla. I samarbete med Konst i Blekinge har vi under våren arrangerat workshops och seminarier. Senast mötet med konstkonsulenter i södra Sverige. Här mötte deltagarna konsten och konstnärerna i då pågående utställningar. Kommande möten är en workshop med Blekinge Folkhögskolas estet och konstelever; ett möte mellan konstnär och elever där också dans som konstgren kommer att delta. I samband med varje utställningsperiod produceras en digital visning av utställningarna som läggs ut på sociala medier. Visningar är populära och ses av konstintresserade både nationellt och internationellt.
Använda inköp och upphandling som ett verktyg för att minska klimatpåverkan.		Vård- och omsorgsnämnden	Vi de tillfällen då upphandling genomförs förs alltid dialog med upphandlingsenheten och förvaltningen väger in miljöpåverkan i kravställningen.
Nyttja alternativa transportmedel.		Vård- och omsorgsnämnden	Förvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri, alternativa fordon så som el-cyklar och mopedbilar har införskaffats. 20% av bilarna är numera el-bilar.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Kravställa fastighetsägare		Vård- och omsorgsnämnden	Regelbundna möten med fastighetsägare finns etablerade sedan 2022. På dessa möten är samtliga enhetschefer med ansvar för vård och omsorgsboende representerade för att ta upp frågor kring miljön på boendena.
Minska antalet fossildriva fordon		Vård- och omsorgsnämnden	Förvaltningen arbetar systematiskt med att göra fordonsflottan fossilfri, alternativa fordon så som el-cyklar och mopedbilar har införskaffats. 20% av bilarna är numera el-bilar
”Trygghetsprojekt”, översyn och åtgärder av risker avseende främst trafik, brand och överfall. Kontinuerlig uppföljning av otrygghet genom t ex extra kundundersökning, frukostmöten eller liknande, mejlutskick		AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI har under 2024 bland annat genomfört trygghetsvandringar i våra företagsbyar. All personal från ABRI deltar och hyresgästerna bjuds i. Efter vandringen skapas listor på förbättringar som sen genomförs.
Ta fram lägesbild och åtgärdsplan i enlighet med lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete		Kommunstyrelsen	Under året har trygghetssamordnaren arbetat fram en lägesbild över brottsligheten i Ronneby kommun. Utifrån lägesbilden har en åtgärdsplan tagits fram. Dokumenten är beslutade av kommunfullmäktige 20241219.

7 Jämlika och jämställda villkor

7.1 Bakgrund

Ett jämlikt och jämställt samhälle utgör grunden för en positiv samhällsutveckling. Ronneby kommuns ekonomiska utveckling, inkomstfördelningen i befolkningen, jämlikhet, jämställdhet, demokrati och integration är viktiga förutsättningar för medborgarnas välfärd och för kommunens utveckling. Ojämlikhet i livsvillkor grundar sig på förutsättningar, möjligheter, händelser och beslut under livet, vilka tenderar att förstärka varandra. Eftersom ojämlikhetsskapande processer ofta börjar tidigt i livet är det viktigt att fokusera på tidiga insatser. En grundförutsättning för jämlika och jämställda villkor är respekt för mänskliga rättigheter och frihet från diskriminering och våld

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Jämlika livschanser
Vi skapar goda uppväxtvillkor för alla barn och strävar efter jämlika förutsättningar till utbildning och sysselsättning
Skydd mot diskriminering
Vi är en välkommande kommun som värnar social mångfald och inkludering
Delaktighet och inflytande
Vi vill att alla ska uppleva gemenskap och vara en del av samhället och dess utveckling
Frihet från våld
Vi strävar efter ett samhälle fritt från våld

7.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Barn 3–5 år inskrivna i förskola, andel (%)	**Utfall 2024** 97,95 **Utfall 2023** 97,05 **Utfall 2022** 97,12 **Utfall 2021** 97,88 **Utfall 2020** 96,31		Endast 10 barn i åldrarna 3–5 år som inte har placering eller står i kö till förskolan.	Skolverket och SCB, Kolada
Invånare 0–17 år i familjer med låg inkomststandard, andel %	**Utfall 2024** 14 **Utfall 2023** 14 **Utfall 2022** 16 **Utfall 2021** 18		Andelen barn som lever i familjer med ekonomiska svårigheter har minskat något, från 18 % 2019 till 14 % 2022. Det finns dock stora skillnader mellan inrikes- och utrikesfödda barn, där 45 % av de utrikesfödda barnen växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll jämfört med 9 % av de inrikesfödda. Geografiskt finns också skillnader, där områden som Älgbacken-Hjorthöjden och Ronneby Centrum har de högsta andelarna, medan Hulta och Saxemara-Listerby-Johannishus har de lägsta.	SCB/ taxeringsregistret, Segregationsbarometern Boverket
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	**Utfall 2024** 10,1 **Utfall 2023** 14,6 **Utfall 2022** 13,2 **Utfall 2021** 12,1		Kommunen har det sämsta resultatet av alla de kommuner som deltagit i undersökningen. Vi ligger på 10,1 % jämfört med riket på 22 %. Vi har försämrat vårt resultat med 4,5 %.	SCB:s medborgarundersökning, Kolada

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/ 100 000 invånare	**Utfall 2024** 194,8 **Utfall 2023** 186,1 **Utfall 2022** 133,7 **Utfall 2021** 171,2	↘	Blekinge låg fram till 2016 under det nationella snittet för anmälda misshandelsbrott i parrelationer men ökade till över riksgenomsnittet år 2022. Samtidigt har fler sökt hjälp från kvinnojouren i Ronneby. Statistik från Socialstyrelsen indikerar även en ökning av vuxna i Ronneby kommun som fått stöd för utsatthet i nära relation och/eller hedersrelaterat våld, från 29,2 per 10 000 vuxna 2022 till 38,9 per 10 000 år 2023.	BRÅ och SCB, Kolada

7.3 Exempel på aktiviteter 2024

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Genomföra aktiviteter i enlighet med ”Överenskommelse om samverkan mellan Ronneby kommun och Arbetsförmedlingen Kronoberg/Blekinge”.	✓	Nämnden för arbete och välfärd	Samverkansforumet är fortsatt aktivt och arbetar med aktiviterna i den gemensamma överenskommelsen mellan Ronneby kommun och Arbetsförmedlingen. Ny aktivitet skapad. Fokus fler i jobb.
Samverkan med Utbildningsförvaltningen inom ramen för ”Tidigt samordnade insatser”.	✓	Nämnden för arbete och välfärd	TSI är sedan tidigare uppstartat för förskolor och den 22 maj 2024 skedde uppstarts-workshop för den första av tre TSI-grupper som riktas till grundskolor i Ronneby. Nu under september sker uppstart för de sista två TSI-grupperna. Ny aktivitet kommer skapas inom ramen för omställningen till nya sol, förebyggande arbete.
Barnrättsbedömning i KLF:s beslutsprocesser som rör barn och ungdomar	✓	Kommunstyrelsen	
Barnrättsarbete	✓	Kommunstyrelsen	**Ungdomsfullmäktige** Den 13 februari samlades elever från alla högstadieskolor i kommunen för ungdomsfullmäktige, där Parkdalaskolans motion om tivolibiljetter vann flest röster. Ungdomsfullmäktige är en viktig del av kommunens demokratiarbete och ger ungdomar möjlighet att påverka genom att lämna motioner. Cirka 40 elever deltog i evenemanget, som är ett samarbete mellan skolor, fritidsgårdar och enheten för kvalitet och hållbarhet. **Skolbesök** Förtroendevalda besökte alla högstadieskolor i Ronneby för att främja ungas delaktighet. Besöken syftar till att stärka kontakten mellan elever och politiker och att samla in ämnen för kommande dialogmöten våren 2025. **LUPP-enkäten** Under våren 2024 presenterades resultatet av LUPP-enkäten från 2023 för kommunens nämnder. Resultaten diskuterades med fokus på hur kommunen kan förbättra sitt arbete baserat på ungdomarnas feedback. Ett dialogforum för att fortsätta diskussionerna planeras till våren 2025. **Unga kommunutvecklare - feriearbete** Fem ungdomar arbetade under sommaren 2024 som unga kommunutvecklare med fokus på konst, kultur och tillgänglighet. De utvecklade idéer för att förbättra kommunens kultur- och fritidsutbud, som presenterades för tjänstepersoner och politiker.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Projekt: Lokala processer och forum för utveckling i Ronneby kommun		Kommunstyrelsen	Projektet har resulterat i lokala utvecklingsplaner som omfattar kartläggningar, visioner och handlingsplaner för kommunens landsbygder. Dessa planer är kopplade till det landsbygdspolitiska programmet och inriktar sig på skolor, kollektivtrafik, cykelbanor och nybyggnation av bostäder. Planerna fungerar som viktiga signaler och stöd till lokalsamhällena för samarbete med kommunen, regionen och andra involverade aktörer. Metoder för medborgardialog har vidareutvecklats, och bidragit till ökad förståelse mellan medborgare, kommun och andra aktörer. Dialoger med olika finansiärer har öppnat för fortsatt finansiering och stöd. Projektet, som nu är avslutat, är integrerat i Kommunbygderådets arbete, och nya arbetssätt utforskas. En projektledare kommer att stödja det fortsatta arbetet, finansierat av regionen och kommunen. Ett årligt forum planeras för att fortsätta diskussionen om landsbygdens utveckling.
Barnrättsarbete: Gemensamt utvecklingsarbete mellan IFO och Funktionsstöd gällande barnrätt och barnperspektiv. Barnrättsnätverk i förvaltningen.		Nämnden för arbete och välfärd	Två medarbetare från IFO har gått utbildning till Barnrättsstrateg via SKR. Under 2024 är planen att skapa en barnrättsgrupp inom förvaltningen som ska ledas av kvalitetsutvecklare. Planen är att denna grupp bland annat ska titta på definitioner av barns delaktighet. Detta är ännu inte utfört. Fortsatt arbete sker i omställningen mot nya socialtjänstlagen
Vid medieinköp ska det finnas en lyhördhet när det gäller låntagarnas önskemål och behov.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Under perioden har det inkommit och verkställts 99 inköpsförslag från de vuxna kommuninvånarna när det gäller inköp av medier, och 26 från barn och unga.
Skapa läsfärdighet och läsintresse hos barn och unga		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Under perioden maj-augusti har 4 bokprat genomförts för grundskolan, 1 förskolebesök samt 21 publika programaktiviteter.
Utöka fritidsgårdsråd för att få ett större ungdomsinflytande i fritidsgårdsverksamheten		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Starta upp gårdsråd för högstadiet under höstterminen -23
Arbeta med medborgardialoger som grund för hållbara beslut och åtgärder.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Medborgardialoger används som grund för hållbara beslut och åtgärder i de fall det är möjligt och relevant.
Erbjud IT-stöd på biblioteken.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Under perioden har Biblioteksenheten erbjudit 17 it-vägledningar på våra bibliotek i Ronneby, Bräkne-Hoby, Hallabro, Kallinge och Listerby samt Bibblan på hjul, samt 4 individuella bokade vägledningar. Sammanlagt antal besökare 40 stycken.
Utbilda måltidsombuden för ökad dialog kring maten och måltidsmiljön på särskilda boenden.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Utbildning har genomförts.
Skapa dialog kring renovering och nybyggnad av offentliga lekplatser.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Pågår enligt plan
Öka och utveckla informationen i medier.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningen arbetar aktivt med att öka och utveckla information i medier. Med anledning av neddragningar av medarbetare på kommunikation så har förvaltningen fått ett större ansvar för kommunikationen utåt. Förvaltningen har kommunikationsombud ute i verksamheterna och på förvaltningsnivå som arbetar för att tillgängliggöra information samt nå ut till medborgare och övriga.
Genomför matråd i kommunens skolor.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Matråd genomförs en gång per termin och skola där eleverna ges möjlighet att uttrycka vilka maträtter de tycker om, hur kökspersonalens bemötande och klimat och miljö i skolrestaurangerna upplevs.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Öka barns och ungas inflytande i frågor som berör dem.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Förvaltningen arbetar för att öka barn och ungas inflytande i frågor som berör dem, exempelvis lekplatser, lekanordningar, skolmaten, bokprat, konstklubben med mera I ärenden som berör barn används rutinen barnrättsbaserade beslutsunderlag. Förvaltningens verksamheter kommer att arbeta vidare med detta under 2025.
Bidra till att främja barns språkutveckling		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Bibliotek** Under perioden har det av 3-åringarna avhämtats 38 gåvoböcker och 38 presentkort har lämnats in av föräldrar som varit på barnhälsovården med sitt 18 månaders gamla barn. I utbyte av ett presentkort erhålls en bilderbok. Biblioteksspersonalen har under perioden deltagit i nätverksmöten och en halvdagsutbildning. Kontinuerligt genomförs träffar för föräldrar tillsammans med barnhälsovården. Under perioden maj-15 augusti har det av 3-åringarna avhämtats 29 gåvoböcker och 23 presentkort har lämnats in av föräldrar som varit på barnhälsovården med sitt barn.
Utbilda förvaltningens nya medarbetare i barnkonventionen och hur barnrättsbaserade bedömningar görs inför beslutsfattande.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kunskapshöjande insatser kommer även att genomföras under 2025.
Verka för att implementera barnkonventionen i föreningarnas verksamhet.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	**Fritid och kulturenheten** Ett nytt avtal är tecknat med RF-SISU Blekinge, i avtalet uppdrar Ronneby kommun RF-SISU Blekinge att påbörja arbetet.
Utred förutsättningarna för låna ut fritidsutrustning gratis i kommunen.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Uppdrag gavs i budget 2024–2025. Ärendet har rapporterats och slutförts.
Dialog i projekt och planer		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kommunikationsplanering är pågående och under utveckling. Flertalet förbättringspotentialer finns men viss tidsbrist är kopplat till att planen inte kommit längre. Arbetsbelastningen har varit hög vilket också gjort att prioritering har fått ske av arbetsuppgifter. Flera delar av verksamheterna inom förvaltningen berörs i samhällsbyggnadsprocessen och har ett krav att kunna vara delaktiga i hur kommunikationen ska ske. Förvaltningen har jobbat med att säkerställa kommunikatörer inom förvaltningen för att et ska vara likartad kommunikation samt att den är avstämd mellan enheter. Samordningen är en utmaning.
Arbeta aktivt för ett sunt socialt klimat på fritidsgårdarna		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Fritidsgårdsverksamheten har haft problem med attityden och språket. Under 2023 har personalen arbetat aktivt med samtal mellan besökare, föräldrar och skola. I januari/februari har personalen gått utbildning i MVP (Mentors in Violence Prevention) som syftar till att öka kunskapen om våld, inspirera till att utmana stereotypa genusnormer och öva på att ingripa mot våld.
Tillgängliggör information om friluftsområden och lekplatser som är tillgängliga för funktionshindrade.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Information om att kommunen har en tillgänglighetsanpassad lekplats har lagts ut på Ronneby LIVE.
Genomför måltidsombudsmöten i syfte att förbättra måltiden och upplevelsen av denna bland de äldre på särskilda boenden.		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Kostverksamheten genomför måltidsombudsmöten tillsammans med EC för särskilda boenden och hemtjänsten. Syftet med samtliga möten är att förbättra måltidsverksamheten och upplevelsen av måltiden.
Att få till stånd ett förslag för en ny skolorganisation inom grundskolan.		Utbildningsnämnden	Detta arbete tangerar de uppdrag som utbildningsförvaltningen fått av kommunfullmäktige och går hand i hand med dessa.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Uppdrag från kommunfullmäktige att genomföra en extern genomlysning av Utbildningsförvaltningens verksamhet inkl. behovet av skolor framöver		Utbildningsnämnden	Processen är igång och en arbetsgrupp har skapats och genomfört ett antal möten inkluderat nulägesanalys, prognoser och hypoteser. Dock inväntar vi den rapport som beslutats om avseende Genomlysning av utbildningsförvaltningen som förhoppningsvis kan ge värdefull input i detta uppdrag.
Ta fram ett nuläge och en plan för att sätta fokus på huvudprocessen undervisningens genomförande och skapa likvärdighet och gemensam syn på kvalitativ undervisning.		Utbildningsnämnden	Diskussion pågår men då fokus är på att slutföra de uppdrag som beslutats av kommunfullmäktige har inte processen ännu startats igång.
Ta fram ett förslag om nya upptagningsområden som kan börja gälla inför läsåret 2025/2026.		Utbildningsnämnden	Även denna aktivitet går hand i hand med uppdragen från kommunfullmäktige och målsättningen är fortfarande att ett förslag kan presenteras för nämnden i höst.
Arbeta länsövergripande med upphandling och kompetensutveckling		Vård- och omsorgsnämnden	Länets kommuner och regionen har under året tillsammans etablerat vård- och omsorgscollege i länet, vilket innebär att samverkan gällande kompetensutvecklingen i länet har ökat. Förvaltningen har en framtagen kompetensförsörjningsplan för hur bland annat måluppfyllelsen nu och på sikt ska vara god. Likaså upprättas årligen an kompetensplan för de planerade utbildningsinsatser som ska göras för respektive personalgrupp. Plan för 2025 är gemensam kompetensutveckling i länet gällande nya Socialtjänstlagen. Där kommer både politiker och tjänstemän vara delaktiga.
Våld i nära relationer		Kommunstyrelsen	**Klarläggning – handlingsplan** En förstudierapport har tagits fram under hösten 2024 med koppling till aktiviteten *Kartläggning av arbetet kring våld i nära relationer.* Förstudien har redovisats och godkänns av KCG 2024-11-29. Kartläggningen kommer under våren 2025 och syftar till att få en nulägesbild av kommunens pågående arbete gällande våld i nära relationer med koppling till lagkrav, myndighetsrekommendationer och hållbarhetsstrategins inriktningar samt undersöka behov av utveckling. En student har under hösten 2024 varit behjälplig med en omvärldsbevakning som underlag till förstudierapporten. **Utvärdering MVP** Uppföljning genomförd genom enkät till instruktörer och rektorer samt fokusgrupper med elever. Slutlig sammanställning presenteras för folkhälsorådet våren 2025. **Samtala om porr och samtycke med barn och unga** Heldagsutbildning genomförts för samtliga MVP instruktörer i MÄN:s materia *Samtala om porr och samtycke med barn och unga*. Huvudmålet är att professionella ska bli bättre på och tryggare i att initiera samtal och möta barn och ungas frågor kring porr och samtycke, som en del i det förebyggande arbetet mot sexualiserat våld och psykisk ohälsa. **Spridning MVP/MVP fritid** Nya instruktörsutbildningar genomförs i MVP mellanstadiet och högstadiet under hösten 2024 och våren 2025. Stadsbidrag från länsstyrelsen har beviljats för att utbilda nya ny steg 2 utbildare i MVP. **Uppmärksamma Orange day 25 nov** Orange Day är dagen då FN uppmanar världen att uppmärksamma och manifestera mot våld mot kvinnor och flickor. I samband med detta

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			genomfördes en kommunikationsinsats där Ronneby kommun lyste upp bron vid Kilenparken i orange färg för att visa sitt stöd till kampanjen.
Handlingsplan för våldsbejakande extremism		Kommunstyrelsen	Kommunens gällande handlingsplan för våldsbejakande extremism är i behov av revidering. Enheten för hållbarhet, kvalitet och överförmyndare äger uppgiften och har inväntat regeringens nationella strategi mot våldsbejakande extremism som ska användas som input i arbetet. En förberedelsefas har inletts under Q4 2024 vilket i stora drag innebär utbildning fört ansvarig medarbetare i våldsbejakande extremism och terrorism. Ett förslag till handlingsplan beräknas vara klar första halvåret 2025. Uppstartsmöte för planläggning av revidering av handlingsplanen och koppling till/synergier med närliggande relevanta områden så som brottsförebyggande arbete samt folkhälsa är planerat januari 2025.

8 Hälsa och välbefinnande

8.1 Bakgrund

Hälsan har en avgörande betydelse för människors möjlighet att klara skolan, arbeta, försörja sig och leva ett självständigt liv, något som bidrar till samhällets tillväxt och hållbara utveckling. En god och jämlik folkhälsa i Ronneby är därför en gemensam samhällsangelägenhet. För att uppnå en god och jämlik hälsa behöver människor ha likvärdiga villkor och förutsättningar. Hälsan påverkas av människors livsvillkor, levnadsvanor, de förhållanden där de lever och växer upp i och de system som tillämpas för att hantera ohälsa och sjukdom.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Psykisk hälsa
Vi främjar en god och jämlik hälsa.
Hälsosamma levnadsvanor
Vi inspirerar till ett hälsosamt liv.

8.2 Trend och utveckling

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Allmänt mående (mycket bra/bra) elever åk 4, 8 och Gy 1 andel	**Åk 4** **Utfall 2024** 90 % **Utfall 2023** 92 % **Utfall 2022** 84 % **Utfall 2021** 92 % **Åk 8** **Utfall 2024** **83** % **Utfall 2023** **76** % **Utfall 2022** **81** % **Utfall 2021** **71** % **Gy1** **Utfall 2024** 81 % **Utfall 2023** 74 % **Utfall 2022** 76 %	↘ ↗ ↗	För 2023/2024 syns tydliga skillnader i elevernas upplevda hälsa beroende på årskurs och kön. Andelen elever som upplever att de mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder, och skillnaderna mellan flickor och pojkar ökar över tid. För elever i årskurs 4 har resultatet försämrats jämfört med tidigare mätning, där den största minskningen ses bland flickor, som gått från 90 till 85 procent. För elever i årskurs 8 och gymnasiets år 1 har resultaten däremot förbättrats, både för flickor och pojkar.	Elevhälsoenkät, årskurs 4, 8, Gy 1
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	**Utfall 2022** 70,2 % **Utfall 2021** 68 % **Utfall 2020** 68 %	↗	Andelen Ronnebybor i åldern 16–84 som uppger ett gott hälsotillstånd är något lägre är rikssnittet (riket) men något över snittet för övriga kommuner i Blekinge. 68 procent av kvinnorna och 72 procent av männen i Ronneby uppger bra eller mycket bra hälsotillstånd. Motsvarande andel för riket är 71 procent av kvinnorna och 76 procent av männen.	Hälsa på lika villkor, Kolada

Indikatorer	Resultat	Trend	Analys	Källa
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas (%)	**Åk 8** **Utfall 2023** 62,4% **Utfall 2020** 73% **Åk 2 Gy** **Utfall 2023** 56% **Utfall 2020** 55%	↘ →	Andelen elever som svara att de tränar flera gånger i veckan eller oftare är högst bland killar i högstadiet 75 % och lägst bland tjejer i högstadiet och gymnasiet ca 48 %. I jämförelse med förra mätperioden (2020) ses nu en minskning bland tjejer i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet. För killar i årkurs 2 på gymnasiet mäts det högsta värden sedan LUPP enkätens start, 66 %. I en jämförelse med snittet för Lupp 2023 framkommer att ungdomarna i Ronneby tränar flera gånger i veckan eller oftare i lägre grad.	LUPP undersökningen, MUCF
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiets som röker regelbundet	**Åk 8** **Utfall 2023** 4% **Utfall 202**0 2% **Åk 2 Gy Utfall 2023** 6 % **Utfall 2020** 8 %	↘ ↗	Andelen ungdomar som röker cigaretter har minskat i gymnasiets årskurs 2 mellan 2020 och 2023, men ökat i årskurs 8. I årskurs 8 röker cirka 4 % av både tjejer och killar minst en gång i veckan. I årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 7 % för tjejer och 5 % för killar. Gymnasietjejer i Ronneby är den grupp där flest röker regelbundet. Totalt sett ligger rökningen på en liknande nivå som riksgenomsnittet. När det gäller e-cigaretter röker cirka 8 % i båda årskurserna minst en gång i veckan. Detta har inte tidigare mätts i LUPP-enkäten, men jämfört med andra kommuner är andelen lägre.	LUPP undersökningen, MUCF

8.3 Exempel på aktiviteter 2024

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Efterleva värdegrunden – välkomnande, engagerande och professionellt.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI arbetar efter fastställd värdegrund och var bland de första i kommunkoncernen att implementera värdeorden. Arbetet följs ofta upp på APT samt andra personalaktiviteter.
Personalaktiviteter som syftar till ett bra arbetsklimat och god hälsa.	✓	AB Ronneby Industrifastigheter	ABRI har under året genomfört följande aktiviteter för all personal: Besökt branschdagar, internkonferens varje termin samt andra personalaktiviteter utanför arbetstid.
Psykisk hälsa och suicidprevention	✓	Kommunstyrelsen	Kartläggning av förebyggande arbete för psykisk ohälsa och suicidprevention: Under 2024 har en kartläggning genomförts för att identifiera behov av aktiviteter, samordning och organisation i Ronneby kommun utifrån nationella och regionala riktlinjer, inklusive den regionala strategin för suicidprevention i Blekinge. Kartläggningen har förankrats av KCG och syftar till att skapa en lokal handlingsplan. Redovisningen har skjutits fram till våren 2025. En vecka för psykisk hälsa (vecka 41): Syftet var att lyfta samtal och handling kring psykisk

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
			hälsa. Veckan inleddes den 8 oktober i Ronneby stadshus med utställare, föreläsningar och en hyllning till årets eldsjäl. Lokalt genomfördes flera aktiviteter såsom biokväll, minimässa för seniorer, mässa för gymnasieelever, föreläsning för högstadieelever av Pa Modou Badjie (sångare i Panetoz), gospelkonsert och fri träning på lokala gym. **Suicidpreventiva dagen (10 september)** Kommunen uppmärksammade dagen genom information på intranätet om MHFA (första hjälpen till psykisk hälsa) samt tips för att hjälpa någon i psykisk kris. En kort film spelades in med budskapet att självmord kan förebyggas genom att våga fråga, lyssna och agera. MHFA-samordning (Mental Health First Aid): Uppföljning av genomförda MHFA-kurser under 2024 visar att: • 91 % av deltagarna upplever ökad kunskap om psykisk ohälsa. • 71 % känner sig mer beredda att hjälpa vid psykiskt lidande. • Resultaten har presenterats för MHFA-instruktörer, folkhälsorådet och KCG, som stödjer fortsatt satsning och central finansiering av kurserna. Två nätverksträffar för instruktörer har hållits under 2024.
Drogförebyggande arbete		Kommunstyrelsen	SSPF-samverkan**:** Under februari 2024 startade en samverkansgrupp mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) för att tidigt identifiera och stötta ungdomar i riskzonen för kriminalitet och narkotikamissbruk. Folkhälsosamordnare och processledare för TSI och följer upp insatserna löpande. Arbetsgrupp för tjejer/kvinnor och narkotikamissbruk: Ronneby kommun deltar i en arbetsgrupp inom Blekingesamverkan mot droger för att uppmärksamma narkotikamissbruk bland tjejer och kvinnor. Första steget har varit att samla lokala könsuppdelade data. Det finns förslag på samverkande kunskapshöjande insatser med region, polis och kommun för att öka kompetensen och förbättra upptäckten av missbruk. Information om e-cigaretter och vitt snus: Inför jullovet skickades information till vårdnadshavare via V-klass om ökande användning av e-cigaretter och vitt snus bland unga. Det förebyggande arbetet mot dessa produkter och tillgänglighetsbegränsning kommer att fortsätta utvecklas under 2025 genom Blekingesamverkan mot droger. Övriga drogförebyggande insatser 2024: Ronneby kommun har deltagit i flera initiativ inom Blekingesamverkan mot droger, bland annat: • Krogar mot knark • 100 % Ren hårdträning (gym mot doping) SMADIT (samverkan mot alkohol och droger i trafiken
Kontrollera hantering av specialkost på förskolor och skolor.		Miljö- och byggnadsnämnden	Kontroller med personalen på plats. Frågor ställs om deras kunskap om allergener samt vilka allergier som finns i den aktuella verksamheten. Kontroll att allergikosten hanteras separat från annan kost och om det finns rutiner för att förhindra korskontamination. Rutiner för vikarier gås igenom.

Aktiviteter	Status	Enhet	Analys
Kontrollera att försäljningsställena har rutiner för kontroll av åldersgräns vid försäljning av tobaksvaror.		Miljö- och byggnadsnämnden	Under kontrollerna har vi diskuterat hur försäljningsställena går tillväga när de säkerställer att kunden är över 18 år. Vi har pratat mycket om digitala ID och inga verksamheter godtar Freja-ID då flera uppgett att det går att fuska med dessa. Verksamheterna uppger att de inte har några problem att neka personer som saknar ID. Verksamheterna har god kunskap om åldersgränserna och reglerna kring detta när det gäller tobak.
Mental Health First Aid (MHFA) - fortsatt kompetensutveckling		Nämnden för arbete och välfärd	Utbildning inom MHFA går enligt plan. Utbildningstillfällen är bokade för hela året där medarbetare inom förvaltningen bokas på allt eftersom. Även utbildning av ytterligare MHFA-instruktörer har genomförts, varav 3 medarbetare inom Funktionsstöd. Arbete pågår med kontinuerliga utbildningar. Kan kopplas till kompetensförsörjning och förebyggande arbete i omställningen till nya sol.
Stimulera barn och unga till fysisk aktivitet på fritidsgårdarna		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Arbetar aktivt med att uppmuntra barnen till att delta i aktiviteter där rörelse blir naturligt, tex pingis, biljard, dans. Lättare under vår/sommar att genomföra utomhusaktiviteter.
Utbilda medarbetare i MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa)		Teknik-, fritid- och kulturnämnden	Samtliga verksamheter och enheter har erbjudit sina medarbetare att gå utbildning. Medarbetare inom samtliga verksamheter har gått eller planeras att gå under 2024. Deltagandet och intresset att gå utbildningen har varit stort.
Fortsatt arbete med trygghetslåsning och kameror inom förvaltningen. Äskanden ur Trygghetsmiljonen för Espedalens förskola och skola för 2024.		Utbildningsnämnden	Arbetet är pågående och tyvärr fick utbildningsnämnden avslag på äskandet från Trygghetsmiljonen att sätta upp trygghetslås på Espedalsskolan och Espedalens förskola. Utbildningarna inom MHFA fortgår och där har vi även instruktörer liksom arbetet med MVP.
Arbeta med personalhälsan		Vård- och omsorgsnämnden	Ledarskapet på arbetsplatsen är en av de viktigaste faktorerna för en bra arbetsmiljö, därför är det viktigt att cheferna får bra förutsättningar och kunskap för att skapa en bra arbetsmiljö. Under hösten 2023 ägnades en eftermiddag åt workshop kring Sunt arbetslivs friskfaktorer, under hösten 2024 följdes detta upp med samtliga chefer och planen är en lika uppföljningsdag under 2025. Förvaltningens mål är ett frisktal på 94%, vid bokslut ligger frisktalet på 93 % i förvaltningen.

9 Bilaga indikatorer

9.1 Förutsättningar för hållbar utveckling

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	**Utfall 2023** 8 % **Utfall 2022** 8 % **Utfall 2021** 8 % **Utfall 2020** 10 %	→	**Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Miljöcertifiering av förskolor och skolor har inte prioriterats av utbildningsnämnden under 2024.

9.2 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare	**Utfall 2023** 368 **Utfall 2022** 399 **Utfall 2021** 437	↗	Inte erhållit statistik på insamlad mängd El-avfall för år 2024.
Andel av kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	**Utfall 2024** 42 % **Utfall 2023** 43 % **Utfall 2022** 39 % **Utfall 2021** 42 %	↘	**Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Inga förändringar har gjorts i avfallsverksamheten och därmed är det förväntat att utfallet ligger relativt stabilt under de senaste åren.
Kostnadsandel ekologiska livsmedel	**Utfall 2024** 18 % **Utfall 2023** 26 % **Utfall 2022** 44 % **Utfall 2021** 40 % **Utfall 2020** 33 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Ekologiska inköp består av 18%. Målvärde för året är 25% **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Kostenheten har inte kompenserats för ökade livsmedelskostnader under flera år. Målet för ekologiska inköp har de två senaste åren varit 25%. Innan detta nya mål låg ekologiska inköp på 48%. Offerter har tagits in på konventionella livsmedel och har bytts ut mot den produkt som varit billigast, konventionell eller ekologisk. 2023 var det en succesiv övergång till mer konventionella livsmedel samtidigt som rullande matsedlar infördes för att minska kostnaderna. I slutet av 2023 hade ekologiska inköp i nivå med genomförd övergång. Då inga medel tillfördes för kostnadsökningar inför 2024 fick ekologiska inköp ligga kvar på den nivån i ett försök att nå ekonomi i balans. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kostenheten har fått extra medel under 2025. Ekologiska inköp kommer ligga kvar på nuvarande nivå för att tillsammans med justerade matsedlar och recept ge en stabil grund till att se om livsmedelsekonomin är i balans.
Matsvinn (g/portion) lunch i kommunala skolrestauranger	**Utfall 2024** 44 **Utfall 2023** 43 **Utfall 2022** 48 **Utfall 2021** 24	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Matsvinn mäts under vecka 6–7, 20–21 och 42,43 i samtliga skolor i Ronneby kommun. Svinnet mäts i serveringssvinn (det som är kvar efter servering) och tallrikssvinn (det som gästerna slänger från sin tallrik). Målvärde kommer noteras när Livsmedelsverkets nationella mätning genomförs nästa gång Resultat jämförs denna gång mot senaste mätningen 2022 som redovisades i Livsmedelsverkets kartläggning från 2023 där 184 av 290 kommuner deltog. Medelvärdet för svinn under 2024 är 41 g fördelat enligt följande: Tallrikssvinn grundskolan 15 g/portion och tallriksvinn gymnasieskolan 40/g portion. Jämför vi med kartläggningen från livsmedelsverket som utfördes senast

Indikator	Resultat	Trend	Analys
			2022 kan vi visa på att grundskolorna i Ronneby kommun kastar i snitt 5g/portion mindre mot övriga kommuner medan man på gymnasieskolorna kastar i snitt 10 g/portion mer än övriga kommuner. Serveringssvinn grundskolan 22g/portion, serveringssvinn gymnasieskolan 17g/portion, vilket visar att vi har samma serveringssvinn som övriga kommuner i jämförelse med övriga kommuner. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ett mål med inget matsvinn alls ses som orealistiskt. Vi vill att eleverna ska våga smaka på nya rätter och då måste dom få möjlighet att slänga maten om dom inte tycker om den. Matsvinnet är nästan samma som övriga landet. Lite lägre tallrikssvinn i grundskolan men högre i gymnasiet. Resultatet för grundskolan är mycket bra med tanke på att 8 av 13 grundskolor har mottagningskök och får huvudkomponent (kött/fisk och sås alternativt hela rätten t ex lasagne) skickat till sig från ett tillagningskök och måste slänga uppvärmd mat vid serveringens slut enligt Livsmedelsverkets rekommendationer. Möjlighet att kyla ner mat finns i mottagningsköken men måste då ske direkt när maten levereras. Vid populära rätter tar eleverna mer mat än de orkar äta upp. Detta beror på att de missbedömer hur mycket dom orkar äta och att de inte vill eller har tid att gå och ta mer mat. Detta är mer synligt hos gymnasieleverna där det ofta blir långa köer till serveringen. Schmaläggning med håltimme innan lunchtid medför att eleverna struntar i sin lunchtid och går direkt till skolrestaurangen på håltimmen. I Livsmedelsverkets kartläggning från 2023, kan vi se att i Ronneby kommun äter man ungefär lika mycket i grundskolorna som övriga kommuner medan man på Gymnasieskolorna äter ca 100g mer per portion, vilket kan vara anledningen till att mer tallrikssvinn slängs i Ronnebys gymnasieskolor. Uppäten mat: Grundskolan: 289 g (282 g median i Sverige) Gymnasium: 447 g (357 g median i Sverige) **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** En schemaförändring av lunchtid har genomförts på Gymnasieskolan Knut Hahn under hösten så att inte så många elever kommer samtidigt vilket medför låna köer, eleverna tar för mycket mat för man hinner inte ta om och slänger således mer mat. Kökspersonalen värmer/tillagar maten efter hand, fyller på serveringen när det behövs och med mindre behållare mot slutet av serveringen. Flera skolor ha en visningstallrik på en normalstor portion. Kökspersonalen fortsätter informera nya elever om svinnarbete. Mindre kompostbehållare ger synligare svinn och med bortplockad komposthållare får eleverna att tänka till och inte ta för mycket mat. Bilder och affischer har satts upp, svinntävling hållits och elever har belönats med dessert när svinnet minskat. Från matråd framkommer att vissa elever känner att måltidssituationen är stressig. Dom hinner inte äta upp/äta sig mätta och slänger maten. För att minska svinnet ytterligare behöver skolans personal se över schemaläggningen av lunchen samt undervisa eleverna i ämnet. Förhoppningsvis kommer den nya måltidspolicyn att belysa behovet av undervisning i ämnet i skolorna. En lunch bör utgöra cirka 30 procent av elevers dagsintag av energi. Livsmedelsverkets senaste matvaneundersökning visar att lunchen i skolan bidrar med cirka 24 procent av energiintaget. När barn och elever inte äter tillräckligt med mat riskerar det i sin tur att leda till sämre ork och koncentrationsförmåga vilket i sin tur riskerar att leda till sämre skolprestation. Arbetet med minskat matsvinn inom skola behöver utgå från ett helhetsperspektiv och fokus ligga på åtgärder som syftar till att mer mat ska ätas upp. Verksamheterna behöver

Indikator	Resultat	Trend	Analys
			arbeta med åtgärder som ökar trivseln, minskar stressen och skapar möjligheter för att maten faktiskt äts upp. De här faktorerna är det rektor som har ansvar för och därmed kan påverka. En nära samverkan mellan kostenheten och Utbildningsförvaltningen är därmed helt avgörande för att kunna minska matsvinnet ytterligare. Exempel på vad behöver ses över och åtgärder: • För lite tid att äta – minst 30 minuter • Elever vill fort ut på rast – schemalägg måltiden mellan två lektioner och ha rasten vid ett annat tillfälle • Vissa gillar inte maten – olika alternativ serveras • Vissa tar mer än de orkar – hjälp av pedagoger, tid för att äta, schemalagd måltid mellan två lektioner • Bullrigt i skolrestaurangen – se över mattiderna och indelning i restaurang • För få lärare äter i matsalen – riktlinjer för arbetsuppgifter i samband med pedagogisk måltid
CO_2-påverkan från kostverksamheten	**Utfall 2024** 1,66 **Utfall 2023** 1,7 **Utfall 2022** 2,17 **Utfall 2021** 1,84	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet är 1,66 CO2e (koldioxidekvivalenter per kilo inköpt livsmedel. Målvärdet är 1,5 **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Värdet har stabiliserat sig under året efter införandet av rullande matsedlar och mål på 25% ekologiska inköp. Animalier har hög påverkan på CO2e och eftersom animaliskt alternativ ska serveras dagligen i skolorna är det svårt att få ner värdet. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Matsedlar och recept har hart en stor översyn vilket kanske kan påverka något under kommande år. Ny upphandling av koloniala livsmedel kommer påbörjas snart och nytt avtal träder i kraft 2026-10-01, där även påverkan av CO2e tas hänsyn till.

9.3 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Andelen elever i åk 2 på gymnasiet som tycker att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden	**Utfall 2023** 57 % **Utfall 2020** 57 %	→	LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Mot bakgrund av de skillnader som framkommit på området om ungas fritid kan det vara viktigt att Ronneby kommun arbetar med särskilda insatser riktade mot de grupper som idag är mindre nöjda med utbudet av aktiviteter i kommunen och/eller i lägre grad tar del av olika fritidsverksamheter och aktiviteter. Under 2025 planernas det för prova-på-dag/mässa riktade till elever på gymnasiet.
Andelen elever i åk 8 som tycker att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden	**Utfall 2023** 67 % **Utfall 2020** 66 %	→	LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Under 2025 genomförs dialogforum för elever på högstadiet med fokus på ungas fritid. Syftet är att samla in ungdomars idéer för att utveckla kommunens verksamheter och skapa en mer meningsfull fritid.
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	**Utfall 2024** 31,1 % **Utfall 2023** 39,5 % **Utfall 2022** 42,2 % **Utfall 2021** 42,9 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet under 2024 uppgår till 31,1 procent. Målvärde saknas. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** - Utbudet har blivit mindre - Komplicerat bidragssystem **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Bidragsreglerna har setts över och reviderats, gäller från och med 1 januari 2025

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motions-anläggningar, andel (%)	**Utfall 2024** 57,8 % **Utfall 2023** 67,6 % **Utfall 2022** 61,3 % **Utfall 2021** 67 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet under 2024 uppgår till 57,8 procent. Målvärde saknas. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** - Få tider som är tillgängliga för allmänhet och då ofta kvällstider "sämre tider" - Ökad trend av stillasittande **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Enheten planerar att se över bokningssystemet och eventuellt komprimera samt förfina befintligt schema.
Medborgarundersökningen - Bra utbud av ställen (till exempel träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	**Utfall 2024** 21,1 % **Utfall 2023** 26,3 % **Utfall 2022** 27 % **Utfall 2021** 28,5 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det har skett en försämring mellan åren kopplat till denna fråga och kommunen ligger lägre än riket i andelen positiva svar kring bra utbud av ställen för äldre att träffas på i kommunen. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ansvarsfrågan och innehållet i trygghetsboenden i kommunen är otydlig och bedöms påverka detta utfall. Den hälsofrämjande och förebyggande enheten är däremot numera etablerad. Seniorsamordnarna ska stärka individen och förebygga ohälsa, ta tillvara på individens egna resurser och betona vikten av social samvaro, inklusive de fysiska och vardagliga aktiviteterna. Seniorsamordnarna arbetar även med uppsökande verksamhet i samarbete med biståndshandläggarna för att minska ofrivillig ensamhet och fördröja behovet av kommunala insatser. Syftet är att främja en god hälsa, delaktighet, aktivitet samt kunna åldras med livskvalité och leva livet fullt ut, livet ut. Seniorsamordnarna har under året medverkat i flera olika arbetsgrupper inom fysiskt och psykiskt välmående som exempelvis Workshop – Kraftsamling för äldres psykiska hälsa, ”Ett Blekinge för hälsa” folkhälsoprojektet och Seniordagen. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsätta arbetet med den hälsofrämjande och förebyggande enheten och utveckling i linje med nya Socialtjänstlagen. Utredning övergripande i kommunen kring innehåll och ansvar i förhållande till trygghetsboende.
Medborgarundersökningen - Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	**Utfall 2024** 86,9 % **Utfall 2023** 92,2 % **Utfall 2022** 87,2 % **Utfall 2021** 88,9 %	↘	
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 3, andel (%)	**Utfall 2023** 47,7 **Utfall 2022** 48,4 **Utfall 2021** 48,4 **Utfall 2020** 50,2	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Ronneby utmärker sig med en hög andel trångboddhet i flerbostadshus. Detta gäller även när det kommer till trångboddhet i kombination med en ansträngd ekonomi, dvs. hushåll som inte kan söka alternativt (större) boende. Hushållet räknas som trångbott enligt norm 3 om det bor mer än en person per rum (vardagsrum och kök oräknade). Sammanboende par förutsätts dela sovrum. Trångboddheten i Ronneby började öka 2014 och ligger fortsatt över medelvärdet för både Blekinge och riket. Dock ses en minskning sedan 2020. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** I Ronneby kommun finns det är relativt hög andel hushåll med socioekonomiska utmaningar.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Närhet till grönområde inom 300 meter från bostad (%)	**Utfall 2024** 98,50 **Utfall 2023** 98,54 **Utfall 2022** 98,33 **Utfall 2021** 98,77	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** 434 personer som bor inom tätort har mer än 300 meter till grönområden enligt mätmetoden. Alla träffar är i området nedan precis som tidigare år. Punkterna visar på de adresser som faller ut ur analysen. Antalet personer har ökat något från förra året då det var 423 personer. Mätdag var 2025-01-09. Invånare i kommunen samma dag var 28 599 (enligt FB KID). 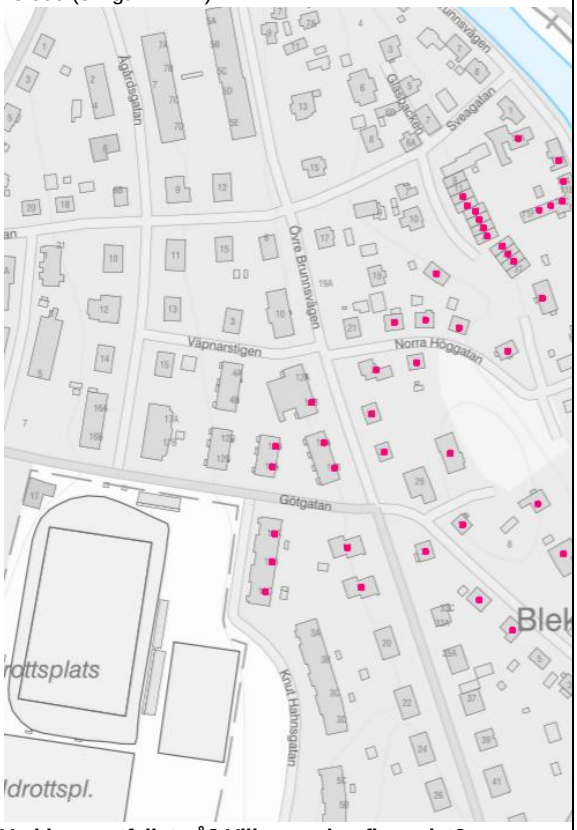 **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Resultatet liknar förra årets. Under 2022 invigdes Kilenparken. Den har inte fått genomslag i analysen eftersom den nationella marktäckedatan har några år på nacken. När den uppdateras borde Kilenparken få genomslag och då kommer alla punkterna i bilden ovan försvinna då de ligger inom 300 m från parken.
Demografisk försörjningskvot	**Utfall 2023** 0,95 **Utfall 2022** 0,95 **Utfall 2021** 0,96 **Utfall 2020** 0,94	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer en individ i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själv, och det är önskvärt att detta värde är så lågt som möjligt. Försörjningskvoten påverkas av att både Ronneby och Sveriges befolkning blir äldre samtidigt som andelen personer i arbetsför ålder minskar. Under 2023 var försörjningskvoten i Ronneby 0,95. För tio år sedan, 2013, var den 0,85 i kommunen. På riksnivå var försörjningskvoten 0,9 under 2023, vilket är lägre än i Ronneby. År 2012 var motsvarande siffror 0,82 för Sverige. Detta innebär att försörjningskvoten har ökat mer i Ronneby än i riket som helhet
Trygghetsindex	**Utfall 2024** 2 % **Utfall 2023** 2 % **Utfall 2022** 1,97 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet från 2024 års trygghetsmätning (2.00) uppvisar samma resultat som 2023 (2.00), vilket alltså innebär att invånarnas upplevda trygghet ligger på samma nivå.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	**Utfall 2022** 36,4 % **Utfall 2021** 36 % **Utfall 2020** 35 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Inget nytt värde sedan 2022. Andelen kvinnor som avstår från att gå ut ensamma är 47 %, vilket är betydligt högre än andelen män på 26 %. Detta värde har i stort sett förblivit oförändrat jämfört med tidigare år. Jämfört med övriga kommuner i Sverige, där andelen är 23 %, är det en högre andel i Ronneby.
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som upplever sig trygga på stan eller i centrum, i bostadsområdet (%)	**Åk 8 stan/centrum: Utfall 2023** 76,2% **Utfall 2020** 64% **Åk 2 Gy stan/centrum**: **Utfall 2023** 63 % **Utfall 2020** 56 % **Åk 8 bostadsområdet: Utfall 2023** 92 % **Utfall 2020** 92 % **Åk 2 Gy bostadsområdet**: **Utfall 2023** 91 % **Utfall 2020** 91 %	↗ →	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. De flesta ungdomar känner sig trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till och från skolan, på träningen, i skolan och på internet. Däremot upplevs lägre trygghet i centrum och på bussar och tåg, särskilt bland tjejer. Jämfört med riksgenomsnittet känner sig ungdomarna i Ronneby mindre trygga i kollektivtrafiken och i centrum, men i övrigt är resultaten likvärdiga. På längre sikt har dock tryggheten ökat, särskilt i centrum, både för tjejer och killar. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Den upplevda tryggheten påverkas av vilka som använder en plats. Om platsen är barnvänliga lockar den ofta till sig barn samt trygga vuxna, vilket i sin tur känns välkomnande även för tjejer och äldre. I motsats kan vissa platser ”tas över” av specifika grupper och kännas exkluderande för andra (Översiktsplan Ronneby 2045). **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Genom en medveten fysisk planering kan platser skapas som är välkomnande gentemot flera grupper och kanske framför allt de som tar liten eller ingen plats i det offentliga rummet. I dialoger med elever och ungdomar i Ronneby kommun framkommer behovet av att arbeta med otrygga platser, främst i centrala Ronneby (Översiktsplan Ronneby 2045). • En utbyggd kollektivtrafik för att utveckla tätortsnära kollektivtrafik inom och mellan befintliga stadsdelar samt utökade kommunikationer är fördelaktigt för äldre barn och ungas mobilitet och trygghet. • Det är viktigt att ge barn och unga utrymme i stadsutvecklingen utifrån en trygghetsaspekt tex genom målpunkter som tilltalar dom (tex mötesplatser).
Medborgarundersökningen - Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	**Utfall 2024** 76,3 **Utfall 2023** 79,9 **Utfall 2022** 77,9 **Utfall 2021** 84,1	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet från årets medborgarundersökning 2024 visar att 76,3 procent tycker att utbudet av gång- och cykelvägar i kommunen är bra. Det är en minskning gentemot föregående års mätning, då värdet låg på 79,9 procent. Målvärdet är 85 procent. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ronneby kommun arbetar aktivt med att utveckla infrastrukturen i kommunen. Under 2024 har enbart två medborgarförslag inkommit gällande gång- och cykelväg. Dels ett gällande Karlshamnsvägen till Viggenområdet, där Ronneby kommun inte är väghållare. Kommunen har dock försökt få till en gång- och cykelsträcka men fått nej av Trafikverket. Det har även inkommit ett medborgarförslag om cykelväg mellan Hallabro och Backaryd. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsatt arbete enligt framtagen lista.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Antal km gång- och cykelvägar	**Utfall 2024** 0 **Utfall 2023** 0,66 **Utfall 2022** 0 **Utfall 2021** 0 **Utfall 2020** 0,43	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Inga nya GC-vägar har byggts under året **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Det har inte planerats eller utförts något eftersom budget inte funnits för det. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** För att kunna utveckla gång- och cykelstråk krävs budgetanslag för det.
Resor med kollektivtrafik (resor/invånare)	**Utfall 2024** 29,5 **Utfall 2023** 29,7 **Utfall 2022** 29,3 **Utfall 2021** 19,4 **Utfall 2020** 20,2	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det har gjorts 848 028 resor med kollektivtrafiken i Ronneby kommun under 2024. Utslaget på antal resor per invånare blir det 29,5 resor/invånare. Antalet resor med kollektivtrafik har totalt minskat med 16 500 resor från föregående år. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Under pandemin (2020–2021) minskade resandet i kollektivtrafiken kraftigt och det har inte skett någon återgått till den mängd resor som gjordes innan pandemin. Det skedde en ökad digitalisering under pandemin och det kan vara så att en ökad andel digitala möten och möjlighet att arbeta på distans ligger till grund för ett förändrat resmönster.
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	**Utfall 2023** 78,9 % **Utfall 2022** 69,77 % **Utfall 2021** 62,58 % **Utfall 2020** 58,1 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det har skett en ökning med 10-procentenheter från 2022 till 2023. Nu är 4 av 5 personbilar och lätta lastbilar fossiloberoende i kommunens verksamhet. Ronneby kommun ligger högt över medelvärdet för kommuner (54,28 %). Med fossiloberoende menas bilar som har möjlighet att köra på ett bränsle från förnybara källor (ex. biogas, el, etanol, HVO).
Andel förnybara drivmedel för tjänsteresor med bil	**Utfall 2024** 65 % **Utfall 2023** 54 % **Utfall 2022** 58 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det har skett en ökning med 9-procentenheter från 2023 till 2024. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Det har skett en minskning av mängd tankad biogas samtidigt som det skett en ökning av bensin och diesel. Det har också körts mindre mängd mil med privat bil i tjänst, utsläppen från dessa schablonberäknas och har räknats vara till större del vara fossildrivna än de som görs med kommunens fordon.
Antal km med privat bil i tjänst (km)	**Utfall 2024** 203 844 **Utfall 2023** 262 425 **Utfall 2022** 188 686 **Utfall 2021** 141 071	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Användande av privat bil i tjänst har minskat från föregående år men är fortfarande högre än tidigare år. Det leder förmodligen till mer utsläpp av växthusgaser än om medarbetare hade använt de bilar och bilpooler som finns tillgängliga. En policy och riktlinjer för resor i tjänsten antogs 2020 och gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda inom Ronneby kommunkoncern. Där framgår att mötesverksamhet och vårt resande i tjänsten ska utförs på ett så klimatvänligt sätt som möjligt. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kännedomen om kommunens befintliga policy och riktlinjer för resor i tjänsten skulle behöva öka.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (ton CO_2/årsarbetare)	**Utfall 2024** 0,18 **Utfall 2023** 0,18 **Utfall 2022** 0,21 **Utfall 2021** 0,13 **Utfall 2020** 0,12	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Utfallet är oförändrat jämfört med förra året. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Ska kommunens ambition om nettonollutsläpp av koldioxid år 2025 uppnås behöver kraftiga åtgärder göras under året.
Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp, nationell indikator, ton koldioxidekvivalenter/ person och år	**Utfall 2022** 8,39 **Utfall 2021** 8,18 **Utfall 2020** 7,72	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet går på fel håll. De konsumtionsbaserade växthusagasutsläppen behöver minska kraftigt. Utsläppen från Sveriges konsumtion uppgår 2022 till 88 miljoner ton koldioxidekvivalenter, en ökning med 3 procent jämfört med 2021. Under samma period ökar efterfrågan i Sveriges ekonomi mätt i monetära termer med 1,6 procent. Detta innebär att utsläppsintensiteten mätt som utsläpp per krona ökar med 2 procent. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Cirka 60 procent av utsläppen kommer från hushållens konsumtion och resterade 40 % från offentlig konsumtion och investeringar (till exempel investeringar i byggnader, maskiner, bostäder och värdeföremål). För att uppnå de långsiktiga klimatmålen behöver konsumtionsmönstren förändras. Privatpersoner kan främst bidra till utsläppsminskningar genom att göra färre internationella flygresor, minska sin köttkonsumtion samt välja transportslag med lägre klimatpåverkan för vardagsresande. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kommunen behöver ställa mer krav på minskade utsläpp av koldioxid vid inköp va varor och tjänster. Kommunen tillhandahåller klimat- och energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/invånare	**Utfall 2022** 3,04 **Utfall 2021** 3,26 **Utfall 2020** 3,27	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Utsläppen av växthusgaser har från 2021 till 2022 minskat med 7% och för enbart koldioxid har utsläppen minskat med 10%. Ska vi minska våra utsläpp i linje med den koldioxidbudget som finns för Blekinge behövs en årlig minskning av koldioxidutsläppen med 16%. När minskningen av koldioxidutsläppen är lägre än 16 % per år innebär det att vi snabbare förbrukar vårt utsläppsutrymme, vilket gör att vi under kommande år minska koldioxidutsläppen ännu mer för att hålla oss inom koldioxidbudgeten och nå vår del av Parisavtalet. Från år 2000 har utsläppen av växthusgaser i Ronneby kommun minskat med 53%. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Störst andel utsläpp kommer från transporter (47%). Utsläppen från transporter har minskat förmodligen till följd av att en ökning av andelen fossiloberoende fordon har ökat, trots att den genomsnittliga körsträckan/personbil har ökat. Näst störst andel utsläpp av växthusgaser kommer från jordbruket (28%). Nationellt identifieras att huvuddelen av utsläppen är lustgas kopplat till framför allt spridning av mineralgödsel, odling av organogena jordar, skörderester i fält samt spridning av stallgödsel. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** För att minska utsläppen i den takt som krävs enligt koldioxidbudgeten för Blekinge (för att uppnå vår del av Parisavtalet) behöver vi fortsätta intensifiera omställningsarbetet. Det är avgörande att vi identifierar och implementerar åtgärder som kan bidra till att minska utsläppen från våra största utsläppskällor, framför allt

Indikator	Resultat	Trend	Analys
			transporter. Detta kan innefatta att främja övergången till fossilfria drivmedel och att utöka möjligheterna och förutsättningarna för att gå, cykla och åka kollektivt. Vi behöver också stärka samarbetet mellan kommun, företag, organisationer och invånare för att hitta innovativa lösningar och påskynda takten i klimatarbetet. Alla insatser, stora som små, är viktiga för att vi tillsammans ska kunna uppnå vår del av Parisavtalet.
Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	**Utfall 2023** 17,41 **Utfall 2022** 10,94 **Utfall 2021** 6 **Utfall 2020** 3,96		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det installerade effekten solceller är högre i Ronneby kommun än snittet i Sverige (ovägt medel kommuner). Antalet installerade solcellsanläggningar är 1053 (2023), vilket innebär att det under 2023 installerades 431 anläggningar. Det finns 2 stora solcellsanläggningar, 62 mellanstora solcellsanläggningar och 989 mindre solcellsanläggningar. Målvärdet är 18MW installerade solceller år 2030 och utfallet år 2023 är 17,4 MW. Utvecklingen är stark vilket gör att målet kommer att nås i förtid. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Intresset för att installera solceller är fortsatt stort, både hos privatpersoner och företag. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kommunen tillhandahåller energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.
Producerad mängd el från solceller	**Utfall 2024** 1 160		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen har under 2024 producerat 196,7 MWh från solceller. Målvärdet är att 5 % av den inköpta elen ska vara solenergi år 2030. För 2024 uppgår den inköpta elen till 1,6 procent (i jmf med tidigare år 1,2%). ABRI har producerat 439,4 MWh under 2024, vilket utför 31% av ABRIS totala elförbrukning under året. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Teknik-, fritid- och kulturförvaltningens ökade produktion under 2024 beror på utbyggandet av solcellsanläggningar. Under året har bland annat Persborgs förskola och Åsavallen färdigställts. Samtidigt har årets produktion påverkats negativt av ett lågt antal soltimmar, vilket har begränsat anläggningarnas kapacitet att nå sin fulla potential. Under 2024 startade ABRI upp sin nybyggda solcellsanläggning på (2 100 kvadratmeter och har över 700 solpaneler) kvarteret Telefonen, där producerade vi från den 12/2–31/12 439 MWh. När anläggningen når ett år i bruk hoppas de slagit målvärdet på 450 MWh med råge. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** ABRI och teknik-, fritid- och kulturförvaltningen fortsätter med att identifiera lämpliga platser/byggnader för att utöka sina solcellsparker under 2025.
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare	**Utfall 2022** 24,57 **Utfall 2020** 24,04		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Den totala slutanvändningen av energi var 716 654 MWh. Slutanvändningen av energi har legat på en stabil nivå sedan 2014. Ungefär hälften av energin kommer från el och en fjärde del från icke-förnybara bränsletyper. Resterande fjärdedel kommer från fjärrvärme och förnybara bränsletyper. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kommunkoncernen producerar el från solceller, jobbar med energieffektiviseringar och tillhandahåller klimat- och energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.Under det kommande året kommer vi ta fram en kommunal energiplan.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Elförbrukning Kommun, MWh	**Utfall 2024** 15 605 **Utfall 2023** 15 590 **Utfall 2022** 16 511		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Under 2024 har Ronneby kommun haft en elförbrukning på 15 605 MWh. Målvärde finns och ska vara 15,5 procent lägre än medelförbrukningen för 2019–2021, vilket var 16 603 MWh. Det betyder att målvärdet ska vara cirka 14 112 MWh. Utfallet visar att förbrukningen fortfarande är högre än det fastställda målet **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Nya skolor i drift däribland Persborgs förskola, Snäckebacksskolan och Listerby Idrottshall. Trots ett högre resultat än tidigare år så har energianvändningen per kvm minskat. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsatt arbete pågår, bland annat kommer ventilationsaggregaten att ses över.
Elförbrukning Ronnebyhus, MWh	**Utfall 2024** 3 196 **Utfall 2023** 3 289		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Den redovisade elanvändningen har ökat. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ronnebyhus tecknar elavtal för hyresgästernas räkning. Det här innebär att elanvändningen beräkningsmässigt landar på Ronnebyhus, även om ingen verklig ökning har skett av elförbrukningen. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Installation av solceller för att minska inköpta elbehovet. Fortsätta optimera uppvärmningssystem som drivs av el.
Elförbrukning Miljöteknik, MWh	**Utfall 2024** 9 623 **Utfall 2023** 9 686 **Utfall 2022** 9 977		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Hela bolaget har minskat sin elförbrukning och har en måluppfyllelse på nästan 89 %. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Fjärrvärme har minskat mest där man på Fjärrkyla har renoverat ammoniakmaskinerna och installerat en ny kylmaskin med mycket lägre elförbrukning. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Vi inventera löpande för att successivt genomföra olika energisparåtgärder.
Elförbrukning ABRI, MWh	**Utfall 2024** 611 **Utfall 2023** 984		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet för 2024 är 611 MWh. Minskning med 45,3% jämfört med åren 2019–2021. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Under 2024 startade vi upp vår nybyggda solcellsanläggning på (2 100 kvadratmeter och har över 700 solpaneler) kvarteret Telefonen, där producerade vi från den 12/2–31/12 439 000 kWh vilket gör att cirka 31% av ABRIs totala elförbrukning är producerat via solenergi. När anläggningen når ett år i bruk hoppas vi slagit målvärdet på 450 000 kWh med råge. ABRI jobbar även kontinuerligt med olika energibesparingar i alla våra företagsbyar såsom smart belysning och LED-belysning. Gamla aggregat byts ut mot nya energibesparande etcetera I våra olika kanaler (tex Facebook, mailutskick och Fastighetsnytt) tipsar vi hyresgästerna om olika energibesparande åtgärder **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** ABRI kommer fortsätta jobba aktivt ABRI kommer fortsätta jobba aktivt för att minska energiförbrukningen i våra företagsbyar och se över möjligheterna för nya solceller.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Andel förnybart bränsle i fjärrvärme-produktionen (%)	**Utfall 2024** 99% **Utfall 2023** 98,8 % **Utfall 2022** 98 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Vi har nått vårt mål för 2024 **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Hårt arbete och kompetensutveckling av personal **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsätta arbetet i samma anda
Värmeförbrukning kommun, MWh	**Utfall 2024** 16 718 **Utfall 2023** 17 126 **Utfall 2022** 17 533	↘	**Teknik-, fritid- och kulturnämnden** **Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Under 2024 har Ronneby kommun haft en värmeförbrukning på 16 718 MWh. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Allmän modernisering till exempel bytt ventilationsaggregat på vissa ställen. Kommunen har ett gammalt fastighetsbestånd och värmekällor som behöver bytas ut för att kunna energieffektivisera ytterligare. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsatt arbete med ventilationsaggregaten, bättre värmeväxlingssystem.
Värmeförbrukning Ronnebyhus, MWh	**Utfall 2024** 16 089 **Utfall 2023** 15 120	↘	
Värmeförbrukning ABRI, MWh	**Utfall 2024** 5 260 **Utfall 2023** 5 153 **Utfall 2022** 7 401	↘	**AB Ronneby Industrifastigheter** **Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Årets förbrukning av värme uppgår till 5260 mWh, det är en minskning med 31% jämfört med genomsnittlig förbrukning åren 2019–2021. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Under 2024 har ABRI jobba aktivt med olika punktinsatser gällande värmeförbrukningen i våra företagsbyar, vilket vi gör kontinuerligt. Det kan t ex vara utbyte av äldre ventilations aggregat och återvinning. I våra olika kanaler (tex Facebook, mailutskick och Fastighetsnytt) tipsar vi hyresgästerna om olika energibesparande åtgärder som t ex att man ska tänka på att stänga portar och dörrar vintertid. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Under 2025 ska ABRI se över och byta ut värmeväxlare i Kallinge Företags Center för att optimera värmeförbrukningen.
Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	**Utfall 2023** 21 % **Utfall 2022** 20,46 % **Utfall 2021** 20,02 % **Utfall 2020** 20,62 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Enligt den nationella livsmedelsstrategin ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030. Utvecklingen har gått på fel håll sedan 2018 då andelen ekologiskt odlad åkermark har minskat från 23,3% till 21% år 2023. För 2023 är andelen ekologiskt odlad åkermark något högre i Ronneby än medel i kommuner i Sverige och högre än andelen i riket.
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	**Utfall 2022** 90 % **Utfall 2021** 90 % **Utfall 2020** 90 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Det är 10 sjöar som är klassificerade i Ronneby kommun. Av dem är det 1 som inte uppnår god ekologisk status. Sännen har en måttlig ekologisk status. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Sännen klassas med måttlig ekologisk status på grund av att sjön är försurad. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Sännen ligger i Listerbyåns avrinningsområde och kalkning förekommer i avrinningsområdet.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	**Utfall 2022** 94,44 % **Utfall 2021** 94,44 % **Utfall 2020** 94,44 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Av de 18 identifierade grundvattenförekomsterna i Ronneby kommun är det enbart en som inte uppnår en god kemisk status, Bredåkra som är förorenat med PFAS. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Att Bredåkdra grundvattenförekomst är förorenad med PFAS. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Inga åtgärder är planerade.
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	**Utfall 2022** 32,14 % **Utfall 2021** 32,14 % **Utfall 2020** 32,14 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** 32 procent av Ronneby kommuns vattenförekomster som är vattendrag har god ekologisk status, det motsvarar 9 vattenförekomster. Observera att ett vattendrag kan bestå av flera vattenförekomster. Flest vattenförekomster (17 stycken) har måttlig ekologisk status. En vattenförekomst har otillfredsställande status och en har dålig status. Mållebäcken ska ha god ekologisk status redan nu. Vierydsån söder om Nässjön ska ha god ekolgisk status 2027 och delen av ån som är norr om Nässjön ska ha god ekologisk status. Ronnebyån, Angelskogsån, Listerbyån ska ha god ekologisk status 2027. Bräkneån och Sörbybäcken ska ha god ekologisk status 2033. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Vattendragen är påverkade av försurning, miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och förändrad kontinuitet. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Ronneby kommun har ett pågående projekt för naturvårdsåtgärder i Bräkneån och Listerbyån. Kommunen genomför årlig kalkning.
Skyddad natur, land, andel (%)	**Utfall 2023** 3,84 % **Utfall 2022** 3,82 % **Utfall 2021** 3,82 % **Utfall 2020** 3,81 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Ronneby kommun har ett nästintill oförändrat utfall. Kommunen har en lägre andel skyddad natur på land än vad som är i riket och medel för att kommuner. Miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och naturliv bedöms på regional nivå inte kunna uppnås till år 2030 i Blekinge av Länsstyrelsen. Arbetet med ekosystem och med biologisk mångfald är en utmaning för Sverige. Kommunen behöver fortsätta sitt arbete med att skydda natur och även andra åtgärder. Exempel på åtgärder är att återställa våtmarker, stärka ekosystemtjänster, bidra till biologisk mångfald och ta tillvara, skapa ny och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.
Skyddad natur, inlandsvatten, andel (%)	**Utfall 2023** 3,81 **Utfall 2022** 3,81 **Utfall 2021** 3,81 **Utfall 2020** 4,6	→	
Betesmark, andel (%)	**Utfall 2024** 3,71 % **Utfall 2023** 3,8 % **Utfall 2022** 3,72 % **Utfall 2021** 3,71 % **Utfall 2020** 3,79 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Andelens betesmark är något lägre nu än för 10 år sedan i Ronneby kommun. I Sverige som helhet är trenden tvärtom, något högre nu än för 10 år sedan. Andelen betesmark i Ronneby kommun (3,71%) är högre än genomsnittet av kommuner i Sverige (2,37%). Betesmarker är viktiga livsmiljöer för odlingslandskapets biologiska mångfald. Minskar arealen försämras förutsättningarna för många av dess arter. Nyckeltalet följer upp miljökvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap, men även Ett rikt växt -och djurliv

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Vattenförbrukning/hushåll (kubikmeter)	**Utfall 2024** 103,2 **Utfall 2023** 103,5 **Utfall 2022** 108,5 **Utfall 2021** 115,2 **Utfall 2020** 118,3	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Trenden med minskad dricksvattenkonsumtion bland våra kommuninvånare fortsätter men visar endast en svag nedgång jämfört med föregående år. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ronneby Miljö & Teknik AB genomför vattenkampanjer tillsammans med branschorganisationen svenskt vatten där man informerar om hur dricksvattnet kan användas på bästa sätt. Höga elpriser och högre kostnader i allmänhet för hushållen gör att flera installerar vattenbesparande åtgärder i sina fastigheter vilket bidrar till att förbrukningen minskar. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsätta vårt arbete med att informera hushållen samt att nyttja dricksvattnet effektivt vid våra anläggningar.
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg	**Utfall 2022** 295 817,64 **Utfall 2021** 326 840,66 **Utfall 2020** 331 761,22	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Utsläppen av kväveoxider (NOx) har mer än halverats sedan 1990. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** De största källorna till utsläpp av kväveoxider är transporter, industri och arbetsmaskiner. Det finns också en påverkan från den internationella sjöfarten (men är ej inkluderat i statistiken).
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrometer), kg	**Utfall 2022** 51 500,98 **Utfall 2021** 54 264,81 **Utfall 2020** 52 930,1	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Utsläppen är lägre i Ronneby kommun än medel i riket. Trenden för utsläppen är minskande. Nationellt har utsläppen minskat med 65% sedan 1990. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Den största källan till utsläpp av PM2.5 är egen uppvärmning av bostäder och lokaler genom vedeldning. Andra stora källor är transporter från industrin. Från transporter kommer utsläppen främst från slitage av vägar, däck och bromsar. Dessa utsläpp har ökat sedan 1990 medan utsläppen av partiklar från bränsleanvändningen i trafiken har minskat.

9.4 Jämlika och jämställda villkor

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	**Utfall 2024** 74 % **Utfall 2023** 74,5 % **Utfall 2022** 74,4 % **Utfall 2021** 73,6 % **Utfall 2020** 74,4 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden?** Behörigheten till yrkesprogram ligger kvar på samma nivå.
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	**Utfall 2024** 70,96 % **Utfall 2023** 70,46 % **Utfall 2022** 65,12 % **Utfall 2021** 61,34 % **Utfall 2020** 64,96 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Positiv utveckling, med högre betyg som nu nästan är i nivå med riket. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Arbetet på IM har utvecklats, med mindre undervisningsgrupper och snabbare förflyttning till nästa nivå.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	**Utfall 2023** 36,01 % **Utfall 2022** 35,57 % **Utfall 2021** 35 % **Utfall 2020** 34,31 %		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** I Ronneby har de flesta minst en gymnasial utbildning. Det finns skillnader mellan män och kvinnors utbildningsnivå i kommunen, där kvinnorna i högre grad har en eftergymnasial utbildning (43,7 % för kvinnor och 28,9 % för män). En liknande skillnad mellan könen återfinns även på riksnivå. Andelen med eftergymnasial utbildning är lägre i Ronneby jämfört med rikssnittet, där andelen är 46 %.
Långtidsarbetslöshet 16–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av registerbaserad arbetskraft	**Utfall 2023** 7,1 **Utfall 2022** 7,77 **Utfall 2021** 9,04 **Utfall 2020** 9,76		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Inget resultat för 2024. Resultatet för 2023 visar på en minskning jämfört med 2022 och ligger lägre än målvärdet. Resultatet är dock högre än rikets. Nya nyckeltal har skapats som ersätter nyckeltalen för arbetslöshet som andel av den registerbaserade arbetskraften. De nya nyckeltalen baserar sig istället på befolkningens arbetsmarknadsstatus därmed finns inget resultat för 2024. Arbetslöshet 16–65 år, årsmedelvärde, andel (%) av arbetskraften (BAS) visar på 2023: 5,8 och 2024:6,0. I jämförelse med riket 2024 på 6,8 ligger Ronneby lägre. Under året har en översyn genomförts av Arbetsmarknadsenheten för att undersöka hur enheten bör vara utformad för att öka chansen att uppnå målsättning om lyckas etablera personer på arbetsmarknaden som idag står långt ifrån denna. Utifrån översynens resultat har sedan en plan skapats för ett förändrat arbetssätt utifrån en mer avgränsad målgrupp och utifrån denna målgrupps behov. Målgruppen utgörs av personer som erhåller ekonomiskt bistånd samt brukare inom funktionsstöd som söker etablera sig på den ordinarie arbetsmarknaden. Det nya arbetssättet trädde i kraft från januari 2025 och resultat följs löpande under året. Samarbetet mellan Försörjningsenheten och Arbetsmarknadsenheten har fortsatt under året vilket har resulterat i effektivare processer mellan enheterna. Bland annat genom upprättande av gemensam handlingsplan med riktade aktiviteter. Verksamheten har vidare kompetensutvecklats inom temat nätverksteori då kunskap inom detta område är rekommenderat för att kunna etablera personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta utifrån teorin om att det krävs arbete med en persons nätverk för att knyta kontakter och genom dessa hitta vägar till arbetsmarknaden och på sikt en egen försörjning.
Barn 3–5 år inskrivna i förskola, andel (%)	**Utfall 2024** 97,95 **Utfall 2023** 97,05 **Utfall 2022** 97,12 **Utfall 2021** 97,88 **Utfall 2020** 96,31		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Endast 10 barn i åldrarna 3–5 år som inte har placering eller står i kö till förskolan. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ett strukturerat arbetssätt med uppsökande verksamhet, för att informera om vikten av förskolans betydelse för barns utveckling och lärande.
Antal ungdomar inskrivna i kommunala aktivitetsansvaret (KAA)	**Utfall 2024** 65 **Utfall 2023** 86 **Utfall 2022** 67 **Utfall 2021** 106 **Utfall 2020** 103		**Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Uppsökande verksamhet för att fånga upp de ungdomar som är aktuella för KAA.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Invånare 0–17 år i familjer med låg inkomststandard, andel %	**Utfall 2024** 14 **Utfall 2023** 14 **Utfall 2022** 16 **Utfall 2021** 18	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Andelen barn som lever i familjer med ekonomiska svårigheter har minskat något, från 18 % 2019 till 14 % 2022. Det finns dock stora skillnader mellan inrikes- och utrikesfödda barn, där 45 % av de utrikesfödda barnen växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll jämfört med 9 % av de inrikesfödda. Geografiskt finns också skillnader, där områden som Älgbacken-Hjorthöjden och Ronneby Centrum har de högsta andelarna, medan Hulta och Saxemara-Listerby-Johannishus har de lägsta. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Ekonomisk utsatthet under barndomen är allvarlig då den påverkar barnens framtida livschanser. De barn som växer upp i hushåll med låg inkomststandard har inte samma förutsättningar som de med mer stabila ekonomiska förhållanden. En av de största orsakerna till ekonomisk utsatthet är föräldrars brist på arbete. Trots att arbetslösheten i Ronneby är högre än genomsnittet i landet, har den minskat under de senaste åren. Under 2024 har arbetslösheten ökat något, vilket kan påverka familjernas ekonomiska situation negativt. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Ronneby kommun genomför flera initiativ för att stödja barn i ekonomiskt utsatta hushåll. I slutet av 2024 genomfördes en satsning med statsbidrag för att öka tillgängligheten i utsatta områden, där familjedagar, läxhjälp och föreningsdagar erbjuds. För 2025 har kommunen ansökt om fortsatt statsbidrag för att utveckla insatserna. Från januari 2025 införs ett nytt arbetssätt inom Försörjningsenheten och Arbetsmarknadsenheten, med fokus på att rusta deltagare för bristyrken genom individuellt stöd och praktik. Insatser som TSI, BarnSäkert, föräldraskapsstöd och nystartsjobb fortsätter under 2025.
Andel elever åk 8 och 2 på gymnasiet som tror sig ha möjligheten att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (%)	**Åk 8** **Utfall 2023** 13,4% **Utfall 2020** 14% **Gy åk 2** **Utfall 2023** 18 % **Utfall 2020** 18%	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Under 2024 har kommunen genomfört en rad aktiviteter för att skapa forum där unga kan vara delaktiga och ha inflytande. Exempel på dessa aktiviteter inkluderar skolbesök av förtroendevalda, dialogforum för högstadieelever, skolmäktige samt feriearbetet "Unga kommunutvecklare". Planen är att dessa initiativ ska fortsätta och vidareutvecklas under 2025. Det är av stor betydelse att kommunen fortsätter att lyssna på hur unga vill engagera sig och vilka frågor som är viktiga för dem, som underlag för framtida utvecklingsarbete. Indikatorn är starkt kopplad till kommunfullmäktiges indikator om antalet dialogtillfällen med barn och unga i processer som berör dem.
Andel elever i åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för mobbning/trakasserier/utfrysning, enstaka gånger eller längre period (%)	**Åk 8:** **Utfall 2023** 27% **Utfall 2020** 29 % **Gy åk 2:** **Utfall 2023** 18 % **Utfall 2020** 24 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Indikatorn är hämtad från LUPP- enkäten 2023. LUPP genomför vart tredje år och nästa gång 2026. En relativt hög andel av ungdomarna i högstadiet samt gymnasietjejer rapporterar att de har blivit utsatta för mobbning, antingen under en längre period eller vid enstaka tillfällen. För gymnasiekillar är andelen som svarar att de har blivit utsatta lägre. När vi jämför med rikssnittet finns det ingen större skillnad i andelen högstadieelever i Ronneby som blivit mobbade, men en något högre andel gymnasieungdomar i Ronneby har upplevt mobbning. Över tid har andelen elever som blivit mobbade minskat något. De flesta elever som blivit utsatta för mobbning anger att det har hänt i skolan (60–80 %), medan en betydande andel också uppger att mobbningen har skett via internet

Indikator	Resultat	Trend	Analys
			eller mobil (20-30 %). För gymnasietjejer uppger 22,6 % att de blivit utsatta för mobbning, medan andelen för gymnaskillar är 12,5 %. Skolan är den vanligaste platsen för mobbning, 57,4 %, medan 30 % rapporterar att mobbningen har skett på internet eller via mobil. För högstadieelever i årskurs 8 är 34,1 % av tjejerna och 19,7 % av killarna utsatta för mobbning. Här är skolan den vanligaste platsen för mobbning, med 81,4 %, medan 21,4 % uppger att mobbningen har skett på internet eller i mobil (26,2 % av tjejerna och 14,8 % av killarna) **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Det är betydande att arbeta med att öka gemenskapen mellan användarna i skolan och skapa en positiv kultur som främjar prosociala normer. Eftersom tjejer i högstadiet är särskilt utsatta kan även vara viktigt att arbeta vidare med frågor om trygghet kopplat till jämställdhet.
Andelen elever åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för brott och otrygga situationer (misshandel, stöld, hot, sexuellt våld/utnyttjande)	**Åk 8 hot:** **Utfall 2023** 11% **Utfall 2020** 20 % **Gy åk 2 hot:** **Utfall 2023** 7 % **Utfall 2020** 16 % **Åk 8 stöld:** **Utfall 2023** 23% **Utfall 2020** 18 % **Gy åk 2 stöld:** **Utfall 2023** 13 % **Utfall 2020** 10%	↗ ↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. Stöld är den vanligaste utsattheten, särskilt bland högstadieelever och gymnasiekillar. Högstadieungdomar rapporterar även flest fall av hot. Killar uppger i högre grad än tjejer att de utsatts för hot och stöld de senaste sex månaderna, medan tjejer i större utsträckning har utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande, både online och IRL. Bland tjejer uppger 5–7 % att de drabbats, jämfört med 1–2 % av killarna. Över tid har hot minskat sedan 2020, medan stölder har ökat. För killar i årskurs 8 har andelen som utsatts för misshandel minskat från 7 % till 4 %, medan den ökat för tjejer från 2 % till 7 %. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är prioriterat inom kommunens verksamheter. Att arbeta med att förebygga våld tillsammans med barn och unga bör försätta och utvecklas.
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	**Utfall 2024** 1 197 **Utfall 2023** 1 096 **Utfall 2022** 1 114 **Utfall 2021** 805	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** År 2024 (prel. statistik) anmäldes i Ronneby 271 fall av misshandelsbrott vilket är ökning med 6 procent jämfört med 2023 (254 brott). Därmed har målet med minskat antal våldsbrott inte uppnåtts. Resultatet visar att Ronneby kommun ligger högre än riksgenomsnittet 2024. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** En orsak kan vara att benägenheten att anmäla brott har ökat. Mörkertalet är ofta stort eftersom ungefär endast en fjärdedel av alla misshandelsbrott anmäls till polisen. Grova brott anmäls oftare än lindriga, brott mellan obekanta oftare än mellan bekanta, och brott som sker på allmän plats oftare än de som sker på privat plats. I nationella undersökningar visas att män i större utsträckning blir utsatta för misshandel och personrån, medan kvinnor oftare blir utsatta för sexualbrott, hot och trakasserier **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Vi fortsätter att arbeta i samverkan utifrån samverkansavtal med polisen och utifrån kommunal lägesbild och åtgärdsplan.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/ 100 000 inv	**Utfall 2024** 194,8 **Utfall 2023** 186,1 **Utfall 2022** 133,7 **Utfall 2021** 171,2	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Avseende brott i nära relation visar att Blekinge fram till 2016 legat mycket under de nationella nivåerna gällande anmälda misshandelsbrott i parrelationer. Fram till 2022 har däremot nivåerna i länet ökat och låg år 2022 något över rikssnittet. Det går också att se en ökning av antal sökande till kvinnojouren i Ronneby. Statistik från Socialstyrelsen visar att antalet vuxna över 18 år som aktualiserats i individ- och familjeomsorgen på grund av utsatthet av våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld har ökat i Ronneby kommun från 29,2 per 10 000 vuxna invånare år 2022, till 38,9 per 10 000 vuxna invånare år 2023.
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	**Utfall 2022** 36,1 % **Utfall 2021** 34 % **Utfall 2020** 32 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** I Ronneby uppgav 36 procent av invånarna 2022 att de i allmänhet inte kan lita på de flesta människor. Detta är en högre andel än rikssnittet, där 28 procent svarade samma sak. Över tid har andelen med låg tillit till andra varit högre i Ronneby än i landet som helhet. Det finns ingen märkbar skillnad mellan män och kvinnor i kommunen. Andelen personer som anser att man inte kan lita på de flesta människor har varierat mellan 2013 och 2021, men den har ökat något de senaste åren. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** På nationell nivå ses stora socioekonomiska skillnader särskilt bland kvinnor. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Under 2025 inleds ett initiativ om att integrera medborgadialog som en del av ledning och styrning. Genom att involvera medborgarna i beslutsprocesser skapas större förståelse och engagemang för de beslut som fattas, vilket bidrar till mer hållbara lösningar. Medborgardialog främjar också ökad tillit mellan invånare och beslutsfattare, eftersom den öppnar upp för transparens och ömsesidig respekt.
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	**Utfall 2024** 10,1 **Utfall 2023** 14,6 **Utfall 2022** 13,2 **Utfall 2021** 12,1	↘	**Kommunstyrelse** **Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Kommunen har det sämsta resultatet av alla de kommuner som deltagit i undersökningen. Vi ligger på 10,1 % jämfört med riket på 22 %. Vi har försämrat vårt resultat med 4,5 %. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Turbulensen i medier kan ha bidragit. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Tålamod och hålla i och utveckla arbetet med kommunikation och medborgardialoger. Exempel. Fortsatt arbete för att skapa den kommunikativa organisationen och lyfta Ronneby i media genom att uppmuntra chefer och kommunikationsombud att arbeta med positiva nyheter kopplat till sina verksamheter. Uppmärksamma invånarna om kommunfullmäktige webb-TV och kommunens officiella anslagstavla. Påbörja åtgärder enligt förslag från förstudien om medborgardialoger.
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	**Utfall 2023** 74 % **Utfall 2021** 77,78 % **Utfall 2020** 76,81 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Inget resultat då brukarundersökning ej är genomförd år 2024. Brukarundersökning görs vartannat år för att verksamheten ska ges möjlighet att arbeta aktivt med resultaten.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	**Utfall 2022** 83 % **Utfall 2018** 86 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Valdeltagandet i Ronneby till riksdagen minskade med 1,74 procentenheter 2022, från 87,18 % till 85,44 %. Även vid kommunvalet 2022 var valdeltagandet lägre, med 82,69 %, vilket innebär en minskning på 3,15 procentenheter jämfört med föregående val 2018 (85,84 %). Valdistriktet med högst valdeltagande var Hulta, där 90,8 % deltog, medan Älgbacken hade lägst valdeltagande 2022, med 65,1 %. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Valdeltagande minskade även på nationell nivå och då med tre procentenheter till 84,2 %.
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	**Utfall 2024** 57 **Utfall 2023** 52 **Utfall 2022** 57 **Utfall 2021** 44 **Utfall 2020** 40	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet har förbättrats med 5% mot föregående år. Jämfört med medelvärdet för andra kommuner är resultatet lägre. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Enkäten baserar sig på 18 frågor. I siktet har vi att skapa förutsättningar till delaktighet där det är möjligt. Det både via webben och vi haft fler arenor för dialog för medborgarna **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Arbetet kan utgå från enkätsvaren där vi svarat delvis eller nej på till åtgärder som bidrar till delaktighet för kommunmedborgarna. Delvis handlar det om förbättringar på webben och öka medborgardialoger. En förstudie om medborgardialoger i ledning och styrning har genomförts och förslag har tagits fram på åtgärder för att skapa goda förutsättningar för medborgardialoger.

9.5 Hälsa och välbefinnande

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	**Utfall 2022** 70,2 % **Utfall 2021** 68 % **Utfall 2020** 68 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Andelen Ronnebybor i åldern 16–84 som uppger ett gott hälsotillstånd är något lägre är rikssnittet (riket) men något över snittet för övriga kommuner i Blekinge. 68 procent av kvinnorna och 72 procent av männen i Ronneby uppger bra eller mycket bra hälsotillstånd. Motsvarande andel för riket är 71 procent av kvinnorna och 76 procent av männen. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Den självskattade hälsan i befolkningen är fortsatt generellt god – men högre bland män än kvinnor och högre bland yngre än äldre. Förbättring av hälsan över tid har skett inom alla socioekonomiska grupper men skillnaderna är fortfarande stora.
Invånare 16–84 år som besväras av ängslan, oro och/eller ångest, andel (%)	**Utfall 2022** 43,1 % **Utfall 2021** 41 % **Utfall 2020** 39 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** I Ronneby uppger 43 % av befolkningen (16–84 år) att de har besvär av ängslan, oro eller ångest, jämfört med 42 % i riket. Besvären ökar generellt, särskilt bland kvinnor. I Ronneby är andelen 35 % för män och 52 % för kvinnor. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Under 2024 påbörjade en kartläggning av kommunens arbete med att förebygga psykisk ohälsa och suicidprevention. Resultatet av kartläggningen kommer redovisas under 2025. Syftet med kartläggningen är att med koppling till nationella och regionala inriktningar och rekommendationer kartlägga Ronneby kommuns behov av aktiviteter, samordning och organisation inom området förebyggande arbete för psykisk ohälsa och suicidprevention.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Allmänt mående (mycket bra/bra) elever åk 4, 8 och Gy 1 andel	**Åk 4** **Utfall 2024** 90 **Utfall 2023** 92 **Utfall 2022** 84 **Utfall 2021** 92 **Åk 8** **Utfall 2024** **83** **Utfall 2023** **76** **Utfall 2022** **81** **Utfall 2021** **71** **Gy1** **Utfall 2024** 81 **Utfall 2023** 74 **Utfall 2022** 76	↘ ↗ ↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Resultatet för läsåret 2023/2024 baseras på elevhälsoenkäterna, där eleverna ombeds att besvara frågor om sitt mående. Resultatet jämförs med de föregående tre läsåren. För 2023/2024 syns tydliga skillnader i elevernas upplevda hälsa beroende på årskurs och kön. Andelen elever som upplever att de mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder, och skillnaderna mellan flickor och pojkar ökar över tid. För elever i årskurs 4 har resultatet försämrats jämfört med tidigare mätning, där den största minskningen ses bland flickor, som gått från 90 till 85 procent. För elever i årskurs 8 och gymnasiets år 1 har resultaten däremot förbättrats, både för flickor och pojkar. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Det är fler elever i årskurs 8 och gymnasiets år 1 som uppger att de mår mycket bra eller bra. För flickor i årskurs 4 ses en märkbar minskning i andelen som uppger att de mår dåligt eller mycket dåligt, där siffrorna har minskat från 8 till 4 procentenheter. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Barn- och ungdomsåren är avgörande för både psykisk och fysisk hälsa under hela livet. Tidiga insatser i hem- och skolmiljö har stor betydelse för att främja barns och ungas välmående och minska skillnader i uppväxtvillkor. Kommunens förvaltningar och enheter arbetar kontinuerligt med både generella och riktade insatser för att stödja barns psykiska och fysiska hälsa. Exempel på pågående och utvecklande insatser inkluderar föräldraskapsstöd och TSI (Tidiga samordnade insatser). Under 2024 påbörjades en kartläggning av kommunens arbete för att förebygga psykisk ohälsa och suicidprevention. Resultatet av denna kartläggning kommer att presenteras under 2025. Syftet med kartläggningen är att identifiera Ronneby kommuns behov av aktiviteter, samordning och organisation inom det förebyggande arbetet för psykisk ohälsa och suicidprevention, med hänsyn till nationella och regionala riktlinjer och rekommendationer.
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	**Utfall 2024** 8,6 **Utfall 2023** 8,6 **Utfall 2022** 8,23 **Utfall 2021** 7,37 **Utfall 2020** 6,79	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Sjukpenningtalet anger antal utbetalda dagar per år med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning eller rehabiliteringsersättning per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år. År 2024 var sjukpenningtalet 8,6 i Ronneby och 10,5 i riket (ovägt medel kommun 12,23). Kvinnor i Ronneby hade ett sjukpenningtal på 11,4 och motsvarande siffra för män var 6,0
Ohälsotal, dagar	**Utfall 2024** 25 **Utfall 2023** 25 **Utfall 2022** 24,64 **Utfall 2021** 24,19 **Utfall 2020** 24,02	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Ohälsotalet är ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. År 2024 var ohälsotalet 25 i Ronneby och 22 i riket (ovägt medel kommun 26,44). Kvinnor i Ronneby hade ett ohälsotal på 30 och motsvarande siffra för män var 20.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas (%)	**Åk 8** **Utfall 2023** 62,4% **Utfall 2020** 73% **Åk 2 Gy** **Utfall 2023** 56 **Utfall 2020** 55%	↘ →	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. Enligt den senaste undersökningen tränar 56 % av gymnasieeleverna i årskurs 2 och 62 % av eleverna i årskurs 8 flera gånger i veckan eller oftare. Träningsfrekvensen är högst bland högstadiepojkar (75 %) och lägst bland flickor på högstadiet och gymnasiet (cirka 47 %). En jämförelse med föregående mätning från 2020 visar en nedgång i träningsfrekvens bland flickor i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet, där andelen som tränar dagligen eller flera gånger i veckan har minskat. Den största nedgången syns bland högstadieflickor, där andelen sjunkit från 72 % till 48 %. Samtidigt har andelen tränande pojkar i årskurs 2 på gymnasiet nått sin högsta nivå sedan LUPP-enkätens start, med 66 % **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Större andel bland uppger att det tränar en gång i veckan i stället för oftare. Nationella undersökningar visar att ungdomar anser att den fysiska och sociala miljön är viktig för att de ska vara fysiskt aktiva och ha en aktiv fritid. Otrygghet, normer, bristfällig ekonomi, skärmanvändning och skolan beskrivs som hindrande faktorer. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Arbetet med att skapa mer jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet och minskat stillasittande behöver därför bedrivas inom och mellan många samhällssektorer och på många olika nivåer. Det kan till exempel handla om samhällsplanering för tillgängliga och inspirerande miljöer, insatser som främjar fysisk aktivitet i förskola och skola.
Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	**Utfall 2022** 64,9 % **Utfall 2021** 63 % **Utfall 2020** 60 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** År 2022 uppgav cirka 65 procent av befolkningen i Ronneby, mellan 16 och 84 år, att de var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka. Samtidigt rapporterade 41 procent att de är stillasittande mer än 7 timmar per dag. Motsvarande siffror för riket var 67 respektive 50 procent. Det finns också en stor skillnad mellan kvinnor och män i Ronneby när det gäller fysisk aktivitet, där 59,9 % av kvinnorna och 69,7 % av männen är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Vårt rörelsemönster har förändrats på grund av den digitala utvecklingen och övergången till mer sittande under arbetstid och fritid samt den ökande användningen av motordrivna transportsätt.
Invånare med fetma, andel (%)	**Utfall 2022** 19,6 % **Utfall 2021** 20 % **Utfall 2020** 20 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** I Ronneby har 20 % av befolkningen fetma, jämfört med 16 % i riket. Andelen är 22 % för kvinnor och 17 % för män. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Övervikt och fetma har ökat i alla åldrar, och orsakerna finns i vår sociala, fysiska, ekonomiska och politiska miljö. Samhällets utformning ökar risken för övervikt och fetma, och det finns även skillnader beroende på grupp och geografisk plats **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Hälsosam mat och regelbunden fysisk aktivitet minskar risken för övervikt och fetma. Insatserna behöver särskilt riktas till arenor och sammanhang där barn finns.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 invånare	**Utfall 2023** 2 716,9 **Utfall 2022** 2 517,1 **Utfall 2021** 2 619,1 **Utfall 2020** 2 561,5		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Då utfallet inte kommit för 2024 görs analysen utifrån 2023 års siffror. Utifrån detta resultat bedöms Ronnebys resultat ligga väl i förhållande till riket, däremot har det ökat något mellan 2022 och 2023. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Fallolycka är bland den vanligaste rapporterade avvikelsen inom förvaltningen och det är också ett svårt område då många äldre drabbas av olika fysiska komplikationer, vilket kan påverka antalet fallolyckor och även behovet av slutenvård som efterföljd. Däremot arbetar förvaltningen förebyggande förhindra att det sker. Detta bedöms även påverka andelen slutenvårdstillfällen efter ett fall. Digitala träningsprogram har införts under 2024, vilket innebär att rehabiliteringspersonalen gör träningsprogram som skickas ut till omvårdnadspersonalen digitalt. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Fortsatt förebyggande arbete kopplat till området med fokus på mat, motion och medicin. Använda kunskapsstöd från Socialstyrelsen och eventuellt utveckla Balansera Mera veckan under hösten. Arbeta för att försöka utveckla och investera i användandet av sensorer på vård- och omsorgsboende, då det bedöms kunna användas för fallprevention utifrån individens behov.
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiets som röker regelbundet	**Åk 8** **Utfall 2023** 4% **Utfall 202**0 2% **Åk 2 Gy** **Utfall 2023** 6 % **Utfall 2020** 8 %	 	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. Andelen ungdomar som röker cigaretter har minskat i gymnasiets årskurs 2 mellan 2020 och 2023, men ökat i årskurs 8. I årskurs 8 röker cirka 4 % av både tjejer och killar minst en gång i veckan. I årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 7 % för tjejer och 5 % för killar. Gymnasietjejer i Ronneby är den grupp där flest röker regelbundet. Totalt sett ligger rökningen på en liknande nivå som riksgenomsnittet. När det gäller e-cigaretter röker cirka 8 % i båda årskurserna minst en gång i veckan. Detta har inte tidigare mätts i LUPP-enkäten, men jämfört med andra kommuner är andelen lägre. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Inför jullovet skickades information om e-cigaretter och vitt snus till vårdnadshavare med barn på grundskolan och gymnasiet via plattformen V-klass. Anledningen är att användningen av e-cigaretter och vitt snus bland unga har ökat. Det preventiva arbetet med mot e-cigarett/vejp och tobaksfria nikotinprodukter i skolan samt tillgänglighetsbegränsning kommer vara ett fortsatt utvecklingsområde under 2025 genom länssamverkan, Blekingesamverkan mor droger.
Invånare som röker dagligen, andel (%)	**Utfall 2022** 8,2 % **Utfall 2021** 10 % **Utfall 2020** 10 %		**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** En större andel i befolkningen i Ronneby (8 %) i jämförelse med riket (6 %) röker dagligen och har gjort så över tid. Andel har dock minskat över tid. Skillnaden mellan män (8,5%) och kvinnor (7,9 %) i Ronneby som röker dagligen har minskat över tid. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Andelen som dagligen röker tobak har minskat nationellt sedan 2004, bland både kvinnor och män. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** För ett effektivt tobaks- och nikotinförebyggande arbete behöver kommunen arbeta med bland annat information, utbildning och tobaks- och nikotinfria miljöer.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiets som snusar regelbundet	**Åk 8** **Utfall 2023** 6% **Utfall 2020** 5% **Åk 2 Gy** Utfall 2023 18 % **Utfall 2020** 8 %	↘	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. I Ronneby är gymnasiekillar den grupp där flest snusar minst en gång i veckan (25 %). Sedan 2020 har snusandet ökat markant bland tjejer, från 3 % till 6 % i årskurs 8 och från 4 % till 12 % i årskurs 2 på gymnasiet. Även snusandet bland gymnasiekillar har ökat. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Andel unga som snusar dagligen ökar även nationellt och främst bland tjejer. Under de senaste åren har snusets utveckling i hög grad påverkats av det vita snuset, som introducerades på den svenska marknaden år 2016. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Inför jullovet skickades information om e-cigaretter och vitt snus till vårdnadshavare med barn på grundskolan och gymnasiet via plattformen V-klass. Det preventiva arbetet med mot tobaksfria nikotinprodukter i skolan samt tillgänglighetsbegränsning kommer vara ett fortsatt utvecklingsområde under 2025 genom länssamverkan, Blekingesamverkan mor droger.
Andelen invånare 16–84 år som snusar dagligen	**Utfall 2021** 12 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** Andelen som snusar varje dag skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Ca 20 procent av männen och 4 procent av kvinnorna uppger att de snusar dagligen. Daglig snusanvändning har ökat bland kvinnor det de senaste åren. **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Denna trend ses även nationellt och då särskilt bland yngre kvinnor i ålder 16–29 (Hälsa på lika villkor 2004–2024). **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** För ett effektivt tobaks- och nikotinförebyggande arbete behöver kommunen arbeta med bland annat information, utbildning och tobaks- och nikotinfria miljöer.
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiets som dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden.	**Åk 8** **Utfall 2023** 6% **Utfall 2020** 12% **Åk 2 Gy** **Utfall 2023** 33 % **Utfall 2020** 50 %	↗	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** LUPP genomförs vart tredje år och nästa undersökning planeras till 2026. Cirka 6 % av högstadieeleverna och 33 % av gymnasieeleverna dricker starköl, cider, vin eller sprit minst en gång i månaden. Andelen har minskat markant sedan 2020 för båda grupperna **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** Följer nationella trender avseende minskat antal alkoholkonsument bland skolelever (CAN).
Invånare med riskabla alkoholvanor, andel (%)	**Utfall 2022** 12,8 % **Utfall 2021** 12 % **Utfall 2020** 12 %	→	**Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?** I Ronneby har 13 % av befolkningen en självskattad riskkonsumtion av alkohol, med 8 % bland kvinnor och 18 % bland män. Detta är i linje med övriga kommuner i Blekinge (13 %) och något lägre än rikssnittet (16 %). Andelen har minskat över tid men har ökat något sedan mitten av 2010-talet. (Hälsa på lika villkor 2019–2022) **Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?** På nationell nivå har riskkonsumtionen minskat något sedan 2006, men trenden varierar mellan olika åldersgrupper. Bland de yngre har konsumtionen minskat, medan den har ökat bland de äldre. **Vilka åtgärder kommer vi att vidta?** Kommunen arbetar för att minska alkoholskador och tidig alkoholdebut genom att begränsa tillgängligheten, föräldrastöd, aktiviteter för barn i utsatta situationer, och förebyggande arbete inom skolan, exempelvis implementering av en ANDTS policy.

Indikator	Resultat	Trend	Analys
Andel % elever i åk 8 och Gy åk 2 som någon gång använt narkotika.	**Åk 8** **Utfall 2023** 4,8 **Utfall 2020** 3 **Åk 2 Gy** **Utfall 2023** 4 **Utfall 2020** 7	 	**<u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u>** Andelen elever i åk 8 som uppger att det har provat narkotika någon gång har ökat något sedan 2020. En något högre andel tjejer 5,4 %än killar 4,3 % i åk 8 uppger att de använt narkotika någon gång. 2023 års värde är i liknelse med övriga medverkande kommuner Andelen elever i åk 2 på gymnasiet som uppger att det har provat narkotika någon gång har minskat sedan 2020. En något lägre andel tjejer 2,8 % än killar 5,4 % uppger att de använt narkotika någon gång. 2023 års värde är lägre i jämförelse med övriga medverkande kommuner. Hasch och marijuana de vanligaste drogsorterna. Drygt hälften av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten. **<u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u>** Elever som uppger erfarenhet av narkotikabruk har varit relativt stabilt de senaste åren, men brukar variera något från år till år. **<u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u>** Samverkansformen SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidssektor) har startat upp i Ronneby under 2024. SSPF är ett exempel på operativ samverkan runt individer som bedöms vara i riskzonen för kriminalitet och/eller missbruk eller annan form av normbrytande. Syftet med SSPF i Ronneby kommun är att förhindra och att förebygga att ungdomar hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder drogmissbruk. SSPF ska även fånga upp behov och trender (fokus på målgruppen) som kan leda till gemensamma förebyggande insatser. Tex kring fritid, föräldraskapsstöd och kunskapshöjande insatser till personal och allmänhet.